ReaderWorks

Standard

Nuvele, schiţe, povestiri, anecdote

- din periodice -

I.L.Caragiale

CASETA TEHNICĂ

Editori:

Remus Cernea

remuscernea@xnet.ro

Gabriela Bagrinovschi

ella@topmail.ro

Cătălin Teniţă

noesis@xnet.ro

Corectură:

AdinaBolboceanu

© Societatea Culturală Noesis

SocietateaCulturală Noesis

Tel: 240.53.80; 091.982.056

info@caragiale.net

www.caragiale.net

www.noesis.ro

CRONICA SENTIMENTALĂ

În una din livezile-nverzite ale Africei necunoscute de miază-zi, prin care curge liniştită apa Zanzibarului, se rădică un cătun de bordeie locuit d-o populaţiune barbară cât se poate de ciudată.
Veţi crede că voiu să vă serv un capitol de Geografie populară, sau că încerc a vă da introducţiunea topografică a unui roman de călătorii şi aventuri.
Nicidecum ! Voiu să vă fac cunoştinţă pur şi simplă cu o specie de oameni cari, mă prind, nu-şi pot găsi semeni în niciunul din cele patru înghiuri ale pământului.
*
Liniştiţi, pacifici şi muncitori, ei cultivă pământul pe ţărmii Zanzibarului. Nu au făcut nimănui nici un rău, şi cu toate astea, sunt în o stare... ca vai de capul lor.
Bieţii mei Africani, necunoscând până mai anii trecuţi invenţiunea salutară a pălăriilor, şi şezând la muncă toată ziua cu capul gol, espus la razele fierbinţi ale soarelui de miază-zi, şi-au prăjit creierii până-ntr-atâta, încât toţi călătorii carii s-au aventurat prin aceste ţinuturi barbare, văzând pe Africanii mei, cu drept cuvânt, i-au numit: *Tâmpiţii*.
*
Imaginaţi-vă un Beduin - ştiţi că vorba Beduin în Africa este sinonimă cu tâlhar - sălbatic, mâncăcios, nesăţios, cu toate instinctele rele, ingrat, rău, scelerat, şi câteodată chiar antropofag, stând pe un tron de nuiele de răchită, în mijlocul cătunului, sub un umbrar de frunze de palmier: este capul atotputinte al bieţilor *Tâmpiţi*.
În jurul lui, alţi câţiva Beduini, armaţi cu câte o lanciă-n mână, un arc şi o tolbă cu săgeţi la spinare şi un cuţit enorm la brâu, purtând câteva pene de struţ înfipte-n părul lor lung, şi creţ, compun curtea şi se numesc favoriţii consiliari.

Aceasta este toată organizaţiunea sociale a Tâmpiţilor.
Acum, sunteţi curioşi să vă fac un tabel pitoresc de moravurile publice ale acestui trib barbar ? Ascultaţi.
Curtea este strânsă în jurul tronului de răchită. Beduinul suprem chiamă pe primul consiliar, îi spune ceva la urechiă, şi apoi, cu un semn, congediează pe toţi. Curtea se răsipeşte.
Şeapte Beduini, mai marii celor mari, se răped pe cai, ia cuţitele-n dinţi, împumnă lancile şi dau goană cailor prin cătun, sbierând ca nişte posedaţi. Vai de *Tâmpitul* care se va găsi-n calea lor ! îl trag în lancie ca p-un iepure-n frigare.
*
Bieţii *Tâmpiţi* aud de departe sbieretele Beduinilor şi dau năvală-n bordeie; cei ce nu au avut pas să intre, se trântesc cu facia la pământ, ating ţărâna cu fruntea şi, aducând mâinile pe d-asupra capului, fac semnul penitinţii.
Beduinii, în goana lor, dau foc bordeelor, jefuesc ţarinele şi averile *Tâmpiţilor*, trag în lănci câţiva şi se-ntorc, tot prin cătun, cu caii obosiţi şi-nspumaţi la pas.
Toată populaţiunea d'astădată le iese-nainte cu daruri şi li se-nchină până la pământ.
Cam în toate zilele se repetă această scenă: - este un remediu beduinesc pentru mânţinerea liniştei şi ordinei în spiritele bieţilor mei Africani.
Sărmani Tâmpiţi ! Beduin vă trebuia vouă ?
*
Am călătorit odată prin acel minunat ţinut, şi-l voiu pomeni şi morţilor. Am admirat moravurile bizare ale acestor nefericiţi. Am văzut de nenumărate ori repetându-se din ce în ce mai cu furoare, scena de mai sus. Aproape să mă tâmpesc şi eu de prea multă admiraţiune, am atras într'o zi la o parte pe câţiva *Tâmpiţi* mai de căpetenie.
- Bine, nefericiţilor, le ziseiu, cum nu vă vine odată ideea să vă sculaţi cu toţii-n o dimineaţă, să

puneţi mâna pe toţi Beduinii şi să-i atârnaţi în rând la bătaia vântului de crăcile palmierilor voştri ? Ce dracul ! nu mai aveţi nici instinct ? Până când o să vă numiţi *Tâmpiţi* ?
Căscară toţi gura, deschiseră ochi mari, rădicară din umeri şi începură să cam surâză.
Nu-nţeleseseră ce le spusesem.
Adevărat *Tâmpiţi*, de trei ori tâmpiţi, zisei în mine, sunteţi demni de admirat !
*
Mă-ntorsesem de mult din călătoria ce făcusem la tribul *Tâmpiţilor*; vă jur însă că nu mai cugetam decât la dânşii. Îmi rămăsese adânc săpată în memoriă suvenirea nefericirei şi mizeriei lor. Nu-i puteam uita.
Mai zilele trecute, întâlnesc un amic care necontenit călătoreşte. Se-ntorcea din Africa. Îl întreb cum a petrecut.
- Am văzut minuni, îmi zise. Ai auzit tu vreodată de *Tâmpiţi* ?
- *Tâmpiţii* !? strigaiu ? O ! îi cunosc ! Am petrecut mult în mijlocul lor, sărmanii ! Ei, cum o mai duc dânşii cu Beduinii ?
- Din ce în ce mai rău !
- Bieţii Tâmpiţi ! sunt de plâns.
- Pre legea mea, îmi zise amicul, tu-i crezi de plâns, permite-mi să-i crez de râs.
- Bieţii *Tâmpiţi* repetam...

DEPEŞI TELEGRAFICE
SERVICIUL GRATUIT ŞI DE PORUNCEALĂ
AL „GHIMPELUI”

Berlin, 2 ianuariu. — Pe d. de Bis-smîrk[1] l-a apucat sughiţul şi strănutatul de la proclamarea lui Don Alfonso[2] ca rege al Spaniei. Popii îl felicitează de această reuşită cu *carnacsin.* Numai de i-ar fi d-a bună. Popii sunt decişi a face un mare parastas pentru liniştirea d-lui de Bismark şi întărirea lui Don Alfonso, ale cărui balamale s-a cam slăbit din cauza oftatului dupe tron. Moriones a murit mortăciune, şi Serano ş-a primit resplata pentru serviciile aduse cauzei lui Don Alfonso, dându-i-se şi revaşiu de drum.

Roma, 3 ianuariu. — Don Carlos[3], ca să-şi rezbune pe popa Piu[4], pentru că l-a tras pe sfoară, a hotărât să se turcească cu toţi ai lui. Castrat sufere de tecnefes[5] din cauză că n-a fost vestit să ia şi el parte la restabilirea Burbonilor pe tronul Spaniei.

Exarhina, aflând de hotărârea luată de Don Carlos de a se turci, i-a tremis un portret al ei şi o scrisoare confidenţiale, rugându-l a o îngagia între viitoarele sale cadâne. Don Carlos a primit cu bucurie şi Exarhina se dispune a pleca. Toţi cordialii tineri şi voinici, cari, până acum, se bucurau de favorile Exarhinei, par foarte contrariaţi de apropiata ei plecare.

Pesta, 5 ianuariu. — D. Andrasy suferă tare de măseaua de *minte* de la schimbarea ministerului sârbesc. Un consult de 12 doctori de Staatsbahn[6] s-a întrunit în jurul bolnavului şi a opinat în unanimitate că esistenţa ministeriale a vestitului deplomat măghiar este foarte ameninţată. Cura ordonată de consultul medical din nenorocire este-imposibile din cauză că spiţerii d-aci nu vor să facă reţetele pe credit. Să vorbeşte, însă, ca sicur, că d. Crucioiescu şi Costea-chioru-Cantaridis,

aginţi diplomatici, vor interveni pe lângă guvernul lor respectiv spre a plăti reţetele necesarii pentru stabilirea sănătăţii ministeriale d-aci prin ipotecarea unor căi din ţeara lor.

Constantinopole, 6 ianuariu.—Aflând despre venirea noului minister-sârb la putere, *sultanului* i-a revenit pofta de mâncare şi cheful pe care le pierduse de mult. Se sună pe aci că guvernele unor state vecine sunt foarte îngrijate de dispoziţiunile padişahului.

Paris, 7 ianuariu. — Ultimele alegeri au fost un fel de *talmeş-balmeş.* Nu se ştie încă cine va mânca *locmaua*[7].

Paris, 9 ianuariu. — Camera şi guvernul s-au cam burzuluit cu ocaziunea legilor constituţionali. Miniştrii au mâncat păpara. Li s-au dat şi revaş de drum. Nu se ştie până acum dacă mareşcalul Mac-Manşon[8] din ce parte îşi va recruta noul minister septenalist. Ceea ce este însă mai greu pentru marecalul prezident, este că nu poate mai curând să-şi vază împlinite visurile în privinţa viitorului şi preaiubitului său ginerică Luluţă al IV[-lea], pe care l-a pupat în bot de Anul Nou, în loc de arvună.

Madrid, 9 ianuariu. — Primul act constituţionale şi liberale al lui Don Alfonso de Bourbon şi-a produs efectele sale. Toate ziarele liberali sunt suprimate. D-aci începe opera glorioasă a lui Don Alfonso. Spania se poate felicita prin urmare de norocul ce-a dat peste dânsa. Ministerul lui Don Alfonso este terchea-berchea şeapte lei perechea şi ceva de dăruială.

CRONICA

A ! doamnelor şi domnilor, sunt cronicar, şi-mi este imposibile a nu fi indiscret - cu voia lui *conu* Gugumano, primarul Bucharei.

- Dară ce are a-face primarul Bucharei ?

- Mă rog, daţi-mi voiă ! despre dânsul am să vă vorbesc. El este nobilul meu erou pentru cronica de azi. Îmi pare rău că nu am darul lui Apolon, ca să-l cânt în versuri.

- *Conul* Gugumano, primarul Bucharei, în versuri ?

- Da ! în versuri eroice. Nu râdeţi. Adică, de ce nu ! Să ne înţelegem: daca dumnealui a ajuns să fie primar la Buchara, pentru ce nu s'ar găsi şi un fecior al muselor ca să-l cânte în versuri ? Nu mi s'ar părea rătăcirea a doua mai rea decât cea d'întâiu.

Conul Gugumano, prin urmare...

- Iar !...

- Iar şi totdeauna. Ei, ce vreţi ! am şi eu simpatiile şi slăbiciunile mele... Mă rog, doamnelor şi domnilor, lăsaţi-mă să-ncep cel puţin. Mă lăsaţi ? Bine. Încep deci:

Conul Gugumano, în una din zilele trecute, a mers în calitate... - Ce mai calitate !...

- Domnule, mă-ntrerupi iar. *Quand arriverons-nous, si nous marchons ainsi ?* vorba poetului. Şi apoi, dumneata n-ai parte de cuvânt aici; dumneata ai antipatiă vădită pentru *conu* Gugumano, fiindcă eşti contribuabil la Buchara ! Ei ! şi ce-a ieşit d-acolo ? Ce-ţi pasă dumitale de neomenia cu care onestul părinte al capitalei Turkestanului îşi tratează pe administraţii lui ? Şi apoi chiar dacă ţi-ar păsa dumitale de una ca asta, ce ne pasă nouă că-ţi pasă dumitale ?... Te rog, lasă-mă să-mi încep cronica.

Ziceam că *Conul* Gugumano este un... un...

Mi-am pierdut şirul !... Am început rău ! Să încerc a începe din nou şi mai bine, de se poate. Să

vedem !
*
Se culcă despre ziuă obosit d-atâta lucru, şi se deşteptă a doua zi târziu, mahmur ca un başibuzuc şi ursuz ca un cazac. Se spălă şi se aşează la dejun. Pe semne, l-o fi supărat vr-o purdalnică de măsea, că trecu cu cinci litre fără una peste porţia obicinuită; şi mi se rădică dela masă făcând cu ochiul, din mahmur zefliu, şi din ursuz chefliu, trandafiriu la obraz şi cu barbişul cătând a gâlceavă.
- *A ! saperlote !* îşi zise straşnicul primar, legănându-se într-un fotoliu măreţ. - *A ! saperlote ! a, sapristi !* (că-njură şi mai şi în franţuzeşte decât în limba lui). *A, crédieu !* ce dispus sunt ! Unde dracul să mă duc eu să petrec câteva minute, ca să pot digera.
Feciorul intră cu cafea şi licoruri şi întrerupe monologul lui *conu* Gugumano tocmai în partea cea mai caracteristică.
Conul Gugumano gustă un licor, şi... i se pare apă goală. Cu toate astea, este dela Şapca ! Mai înghite un păhăruţ... Nu prea... dar, în fine, tot e ceva mai tăricel decât cel d-întâiu. Să vedem ! un al treilea... şi mai tare. Şi aşa, până la al şaselea, care seamănă a licor cum se cade. - Pesemne că se lăsase tăria la fundul clondirului, şi apa se alesese d-asupra. - În fine, cafeaua. Două... trei picături de *vieux cognac* sunt indispensabili. Mâna primarului Bucharei, tremurând de primul period al frigurilor de după dejun, greşeşte, şi ca la 25 de dramuri - pe nesimţite - de *vieux cognac* umplură ceaşca.
- *A ! saperlote ! a, sapristi !* repetă *conul* Gugumano. Ce nerod sunt ! Unde dracul aş merge să petrec câteva minute, ca să diger !... Şi rămâne pe gânduri.
Feciorul intră din nou ca să rădice serviciul.
- Cuconaşule, zice feciorul umilit, aş îndrăzni a vă ruga...

- Îndrăsneşte, dobitocule ! respunde primarul Bucharei.
- Am o nepoată în glasa doua la şcoala de fete din coloarea de ciadiriu de aici, şi madama nu vrea să o treacă în glasa treia; zice că o s-o lase repedentă... Şi v-aş ruga, conaşule...
- Bravo, măi ! tu totdeauna ai avut mai mult cap ca mine !
- Sărut mâna, coconaşule !
- Da, zise *conul* Gugumano cu un *laisser-aller* adevărat *gaillard* - eşti mai deştept ca mine, dobitocule ! Dar ce-i faci norocului ? Eu, primar la primăriă; tu, slugoiu la slugăriă ! Bine că mi-ai dat idea. Am să merg să visitez esamenile şcoalelor de fete, începând de unde este nepoată-ta; am să petrec câteva minute, ca să diger. Să-mi puiă caii.
*
Scena se petrece în una din clasele primare de fete din coloarea de ciadiriu în Buchara.
Profesoara face esamenile anuali în presinţa câtorva notabili ai mahalalei, părinţii copilelor.
D-odată o trăsură coconească se opreşte la poartă. Vine primarul Bucharei să asiste la esamene. Toată lumea se scoală.
Conul Gugumano intră cu pălăria la o parte şi cu ţigara în gură, urmat de fecior. Frigurile de dupe dejun sunt în al doilea period. Primarul tremură din genunchi şi merge să şează, *a l'américaine*, călare d-a-ndoasele pe un scaun, în timp ce picioarele şi le -ntinde pe un altul. Pălăria, pentrucă nu şi-o scoate, îi stă mereu pe cap. *Conul* Gugumano fumează, şi, din când în când, aruncă în aer şi câte o roată de fum, care merge să se spargă în nasul unuia din asistenţi.
- Fă, fetico ! zice primarul Bucharei către copila care este în esamen, fata primului proprietar al mahalalei. - Ştii tu să-mi spui ce capitală are Tartaria *noastră* ?
- Buchara, respunde fata.

- Aşa ! Tocmai aşa ! - replică conul Gugumano, zâmbind şi privind galiş (frigurile de dupe dejun intrau în al treilea period). - Tocmai aşa ! Buchara, unde sunt eu primar ! Bravo ţie ! adică, nu ! Bravo mie ! Ştii tu, fă fetico, că eşti deşteaptă. Toată lumea e indignată. Pălăria şade mereu pe capul lui *conu* Gugumano, şi dânsul trage din ţigară ca un şarpe, sughiţând, câte odată,... ca dupe masă.
- Mă rog, reia dânsul, unde este nepoata ăluia ? - şi arată pe fecior, care stă în picioare la uşă.
- Uite-o în fund, coconaşule, zice feciorul. Vino, Mariţo, de sărută mâna conaşului.
Asistenţii îşi muşcă buzele; fetele râd; profesoara schimbă feţe feţe, şi Mariţa, nepoata feciorului, iese din bancă şi vine să mânjească cu nasul mâna primarului Bucharei.
Conu Gugumano îşi scoate o gheată, se scarpină cu sete pe talpa piciorului, şi esclamă:
- Dar mulţi purici aveţi pe aici !
Apoi se adresează cu bună voinţă către Mariţa, care i-a sărutat mâna:
- Bine ! să trăeşti ! Ei, fă ! ştii tu carte ?
- Hîhî, respunde fata.
- Prea bine, bravo ! Şi pentru prima oară cinstind cu cuvântul pe profesoară, îi zice:
- *Madame*, să faci bine să treci pe fata asta cu premiu întâiu în clasa treia: este nepoata ăluia - şi arată pe fecior.
Apoi, trăgându-şi gheata şi sughiţând încă odată cu ton, îşi aruncă ţigara aprinsă pe scânduri şi ieşi urmat de fecior.
*
Credeţi că e un basmu ? Credeţi că sunt un mistificator, un farsor ? Ziceţi că nu se poate una ca asta ? Şi eu vă repet şi vă jur că s-a putut. O făcu primarul nostru.
Şi credem a nu putea termina mai bine această cronică, decât citând, la adresa *conului* Gugumano, primarul vestit al Bucharei, cuvintele lui Byron:
Tu es passablement insolent, Bob Southey !

Mesdames et messieus ! Signore e signori ! Doamnelor şi Domnilor ! Vedeţi că-ncep cu scamatorii. Atenţiune !

Mai zilele trecute, *conu* Gugumano (citiţi, ca Tatarii, Gugůmanň), petrecu o noapte până aproape de ziuă cu condeiul în mână, vrând să facă socoteala banilor primăriei dela Buchara, câţi n-au mai remas nici pe fundul lăzilor. Stete toată noaptea şi nu putu măcar să-nceapă.

Pe căldura — era să zic *tropicale,* boala epitetelor de care sufere d. *de* Marsillac e foarte contagioasă — pe căldura de care este năbuşită Capitala, vi s-a întâmplat, pe la şeapte sau altă oră seara, să vă-ntâlniţi cu o cunoştinţă, la Fialcowsky, Frascatti, pe bulevard sau la Giovanni? Prima mişcare când vă-ntâlniţi este să vă opriţi şi să vă treceţi o dată sau şi de mai multe ori — dupe cum suferiţi mai mult sau mai puţin de asudeală — cu basmaua, pe ochi, pe nas, pe obraz, pe gât etc.; a doua mişcare: vă daţi mâna; vă strângeţi cordial; voiţi apoi să v-o retrageţi, şi, ce să vedeţi! dreapta dumitale nu se mai poate dezlipi de dreapta amicului; trageţi cu putere fiecare: peste putinţă! Mâinile d-voastră s-au încleştat. Atunci — şi aceasta este a treia mişcare — d-o ordine superioară pentru că se petrece în onoratul d-voastră cap — atunci voiţi neapărat a afla cauza acestui efect, cum adică şi pentru ce mâinile d-voastră nu se mai pot descleşta! Cel mai deştept dintre d-voastră — desigur unul e mai deştept decât celalt — se bate cu mâna stângă pe frunte.

— Am găsit: sudoarea mânii amestecată cu un strat de pulbere fină ce zboară în atmosfera Capitalei, amestecată cu al doilea strat de fum gros de asfalt, pentru că adineaori am stat poate zece minute, de m-am uitat cum se lucrează la palat asfaltul, au produs pe mâna mea această *[sic] mixium compostum [sic]* lipicios, care afirmă de astă dată strânsa şi indisolubila noastră amiciţiă.

Şi zicând acestea, lipiţi prin mâini, vă apropiaţi de Fialcowsky, cereţi un pahar de apă, vă depărtaţi unul de altul cât vă lasă mâinile, şi rugaţi pe *garçon* să-l toarne pe mâinile d-voastră încleştate. Două minute, şi efectul este obţinut. Sunteţi liberi a vă duce fiecare unde vă place, la *Union* sau la *Guichard,* la *Walhalla* sau la *Patzak.*

*

O rudă de aproape a unei persoane influinte făcea, unui prieten, în serile trecute, catalogul slujbelor ce ocupă şi lefurilor ce priimeşte: 300 franci cutare; 200 franci cutare; 150 franci bursa cutare; 150 franci bursa cealaltă.

— Cu toate astea — zise prietenul — când eraţi în opoziţiă, fratele d-voastră striga tare contra nepotismului.

— Ei, nene! fireşte că striga, pentru că era în opoziţiă; dar acum! Ce vrei? între noi fie zis: câte vor fi în lume unchi şi nepoţi, nu se poate stârpi nepotismul!

*

Vreţi un doctor ferchezat, spoit, dichisit, pomaduit şi *ticsit* de *capacitate* medicală? Vreţi *buna educaţiune* în specialitatea esculapică, şi straşnică alababură de cerebeli?

— Adresaţi-vă şi d-lui dr. *Pastramă-di-galaţi şi* veţi avea o complectă satisfacţiune în sensul de mai sus!

La boîte aux lettres[9] — Acest mic pamflet, plin până dincolo de spirit, sau plin de spirit până dincolo, care încurcă aşa de mult limba bieţilor băieţi ambulanţi cari-l vând pe strade, încât au trebuit să facă din el derivarea etimologică de *Batra letra, Biata lepra,* a dat loc la următorul dialog:

— Bine, frate, înţeleg că trebuie să existe în lume şi oameni de aceia, ca cei de la pamfletuţul acesta; nu înţeleg însă cum de nu scriu ei în limba lor, în limba românească?

— Ei! se vede că nu te pricepi. Apoi bine, ce, crezi că *clasa aleasă o* să-şi profane urechile cu scrieri româneşti?

— De una e bine, că există un pamflet românesc mai puţin![10]

*

Ingenios de tot. — Prietenul X..., care, fără a face parte din comisia bugetară, se bucură de o reputatie finanţiară foarte înaltă, ne comunică următorul mijloc dc economii finanţiare, pe care, dupe rugăciunea autorului, îl recomandăm locurilor competente.

Iată mijlocul:

În cel mai apropiat număr al *Monitorului oficial,* guvernul să publice un manifest în următorul mod, sau cam aşa:

„Guvernul, adânc atins de acest colosal exemplu de abnegaiţie patriotică, nemaipomenită în analele regimelor constituţionale din toată lumea, mulţumeşte, în numele patriei, lefegiilor săi administrativi, judiciari, şcolari, militari etc., etc., etc. — cari *toţi, din propriul lor avânt, în o absolută unanimitate* şi *fără nici o excepţie,* au renunţat *cu totul* la lefile lor pe anul curent."

Daca amicul X... ar fi ministru de finanţe, zău, ar face!...

Două varietăţi nostime din *Curierul de Galaţi:*

Raportul comisarului din oraşul N. către o autoritate superioară:

„În precedenta zi de... ale corentei, orele 6—7 seara, de către... s-au scos din apă cadavrul unui individ necunoscut, ce venea plutind despre B.; dupe observaţiunile făcute de noi s-au văzut că este *de etate matură, de naţiune bulgară, religia ortodoxă şi de profesie liberă,* fiind îmbrăcat numai cu o cămaşe şi izmene; *iar dupe cercetările ce i-am făcut, nu am putut descoperi cu nici un preţ numele şi pronumele lui şi nici locul de unde ar fi.* Am luat măsuri a i se face autopsie."

Un raport al unui şef de barieră, prin care voia a spune că la revizia ce împreună cu subcomisarul respectiv au facut în cutare zi la tăietoarea de vite, au constatat că în acea zi s-au tăiat 40 boi.

El zice:

„La revizie ce am făcut azi la tăietoare, am dovedit că s-au tăiat 40 boi, împreună cu subcomisarul respectiv."

Statistică. — O însemnată autoritate pentru statistică, dupe cercetări foarte minuţioase, a constatat că procentele damelor care, trecând pe lângă o oglindă, nu se pot stăpâni de a nu se uita într-însa, sunt douăsprezece — pentru o duzină.

PROFESIE DE CREDINŢĂ

Către cititori

In vremea caraghioază şi „de mare cumpănă", prin care avem cinstea să trecem — când a ieşit iar la maidan chestia Orientului, şi s-a tras a treizecelea ediţie a *Hrismosului răposatului întru fericire ieromonah Agatanghel;* când în Bucureşti ies mereu la gazete şi gazetuţe, cum răsar ciupercile pe gunoi dupe ploaie; când fiecare ciocoi ori ciocorofleac s-amestecă cu câte un petec de jurnal în cearta împărăţiilor — de ce adică sa nu iasă la lumină *Claponul,* buletin hazliu al întâmplărilor Orientului?

Unde mai pui la urmă că *Claponul* (dupe cum se şi vede din numele cu care l-a dăruit naşu-său *Ştrul,* hahamul din Beligrad) este un organ *eminaminte neutral,* care nu ţine nici cu ruşii, nici cu turcii. Ce treabă avem noi cu împărăţiile, şi ele cu noi? împarţă-şi părul cu furca — noi n-avem să ne amestecăm.

De altă parte, opinia publică şi-a încărcat stomahul cu suliţi, baionete, ghiulele, torpile, obuze şi cu toate hapurile de soiul acesta; toate gazetele o îndoapă zilnic cu ştiri *pozitive,* care au băgat-o în draci. *Claponul* vine ca zaharicalele şi cafeaua dupe masă, să-i dreagă gustul.

Drept aceea, acest organ *rococo* s-a hotărât să apară *meteoric* în broşuri de 32 de feţe, în cari un comitet de redacţie (patruzeci fără unu de colaboratori) va înşira producţii variate, prea nostime şi caraghioaze, ce desigur au să placă foarte mult, mai ales autorilor respectivi.

Pe urmă, *Claponul* ia angajament în faţa cititorilor să le dea noutăţile cele mai sigure de pe tot pământul, căci a trimes corespundinţi în toate unghiurile lumii pe apă şi pe uscat.

Publicitatea română de mult simţea — vorba ceea — o *imperioasă necesitate* de a poseda între organele ei o foiţă aşa nostimă, şi opinia publică

aştepta — vorba cealaltă — cu o *legitimă nerăbdare* apariţia *Claponului.*

Această foiţă — nu că să o laud — se va tipări în 33.333 de exemplare, şi va fi citită şi foarte apreţuită chiar şi de cei ce nu se pricep la citirea limbei româneşti.

În sfârşit şi mai presus de toate, *Claponul* a găsit de cuviinţă a lua drept deviză:

„Ieftin şi bun! — 10 bani numărul!”

Cumpăraţi, lume! şi, povestea vorbii, nu mă năvăliţi, că vă dau la toţi!

GOGOŞI

1

Întotdauna cocoanele din mahala sunt straşnice la închipuire, dar niciodată fantazia lor nu s-a urcat mai sus, ca de când s-a îngroşat gluma cu chestia Orientului.

Moaşa Sevastiţa Hurdubiloaia din Popa Nan mi-a spus următoarea noutate:

În Duşumea, o muiere însărcinată a născut alaltăieri un băiat îmbrăcat de sus până jos pihotaş muscal, cu cizme cu carâmb în picioare şi cu chivără cu moţ în cap. Cum a dat cu nasul de lumină, pruncul s-a ridicat chipeş în călcâie, a făcut smirna cu puşca la umăr şi a strigat:

— *Zdrasti, brate' Davai cuşai!!*

Moaşa Sevastiţa e în stare să-mi spuie mâine că o altă clientă a ei a născut un cazac, călare pe cal şi cu suliţa în mână, care, fără să mai dea bună ziua moaşii, a dat pinteni calului şi a pornit în fuga mare la Plevna, cu buricul netăiat.

2

Pe vremea când se vorbea despre moratoriu.

La o judecătorie de pace se înfăţişează un proces pentru şapte franci şi jumătate datorie de chirie. Judecătorul întreabă pe datornică:

— De ce nu vrei să plăteşti restul chiriei, babo, dupe învoială?

— Plătesc, măiculiţă, da... mi-e frică să nu păţesc ceva.

— Ce să păţeşti?...

— Vez' că mi-a spus ginere-meu, că s-a făcut la mitropolie o lege cu *murături* — ce-o fi aia! — păcum că nu mai are voie nimeni să-şi plătească datoriile...

3

Este atât de dumnezeiască morala încât numai ea însăşi e destulă scuză pentru neamul omenesc, că nu o poate urma.

4

La judecătorul de instrucţie.

Un ţigan depune într-un proces de bătaie. Dupe depoziţie, magistratul îl întreabă:

— Ştii să scrii?

— Ba să mă ferească Dumnezeu, boierule, că destul scriţi dumneavoastră!

5

Niciodată ca acum salonul profesorului de danţ, cavalerul Corvin, nu a fost mai îmbulzit de şcolăriţe. O mulţime însemnată de dame din Bucureşti învaţă cu multă stăruinţă, ziua şi noaptea, să joace *mazurca,* în vederea eventualităţilor chestiei Orientului. Se asigură că le pare foarte rău că n-au pentru ce să înveţe şi *ştaierul* nemţesc.

De ce însă să ne mirăm de cocoane, când ştim mulţi bărbaţi de stat, cari ar pofti să joace *ciamparalele*!

6

Boierul şi cocoana ia cafea dupe masă şi vorbesc politică despre chestia Orientului. Să nu uit a spune că cocoana e una din şcolăriţele de *mazurcă* ale cavalerului Corvin, şi că boierul, deşi trăieşte cu cocoana în căsnicie de vreo zece ani, nu se bucură încă de nici un moştenitor.

— Lasă, soro, să mai vie muscalii, să mai intre bani în ţară.

— Fireşte, dragă, răspunde cocoana. Şi apoi unde pui că se mai *înmulţeşte şi lumea!*

7

Întrucât cocoanele pot fi constante în politică:

În mahalaua Oţetarii, vreo zece cocoane şed la sindrofie şi fac poltică. Un monşer din partea locului intră să le aducă ştirea că s-a încheiat convenţia cu Rusia, pe care începe să le-o citească.

La fiecare articol, toate cocoanele bat în palme cu bucurie, strigând într-un glas: *"Bravo guvern!"*

Însă când monşerul dă citire articolului în care se spune că muscalii n-au ce căuta prin Bucureşti, întreaga sindrofie dă un ţipăt grozav ş-i leşină *in corpore.*

Când s-au trezit, trecuseră toate în opoziţie.

8

Un ţăran loveşte câinele unui arendaş cu sapa şi-l omoară. Arendaşul îl cheamă la judecată să-l globească. La înfăţişare, ţăranul se apără zicând că dobitocul s-a dat să-l apuce pe furiş de picior.

Judecătorul îl întreabă:

- De ce nu te-ai apărat cu coada sapii?

- M-aş fi apărat cum zici d-ta, dacă s-ar fi dat câinele să mă muşte cu coada şi nu cu dinţii.

9

Alt ţăran trece pe dinaintea tribunalului. O sumă de avocaţi se suie şi se coboară cu ghiozdanele la subţioară. Ţăranul întreabă pe unul:

— Da oare, ce să fie în palatul ăsta, domnule?

— Moară de vânt, răspunse în glumă cel întrebat.

— Ei, că să zici! nu-mi dedea în gând: uite ce de măgari se suie cu sacii!

10

O cocoană intră într-o băcănie să târguiască.

— Cum daţi zaharul? întreabă.

— Trei franci ocaua.

— Cum se poate! Am citit la *Claponul* că s-a ieftinit!

11

Iată un adevăr care poate să treacă de pe acum între proverbe:

„Senatul fără d. Deşliu e ca nunta fără lăutari.”

12

O sumă de cocoane fac politică în grădina Episcopiei. Una dintre ele, cocoana Tarsiţa, este

muma unui ofiţer de călăraşi.

— Tare trebuie să fii mâhnită, cocoană Tarsiţo, cu bătaia asta!

— Dar pentru ce?... întreabă cocoana Tarsiţa.

— Pentru flăcăul d-tale... Doamne fereşte de vreo primejdie!

— Aş, n-am habar. Nu ştii că băiatul meu este asigurat la *Dacia?* Numai mă tem să nu-i răpuie calul, că ţine băiatul mult la el.

— Apoi atunci, soro, pentru ce nu şi-a asigurat şi calul?

13

Despre cât sunt de nenorocite neprevederile legiuitorilor şi lacunele legilor, ne poate da dovadă următoarea întâmplare a unei cocoane din Târgovişte.

Cocoana a pornit jalbă de divorţ la tribunalul respectiv, pentru cuvânt că bărbatu-său nu vrea să o aducă şi pe dânsa la Bucureşti să vază pe ţarul.

Prezidentul a arătat cu regret cocoanii că din nenorocire pentru dumneaei, legiuitorul a lăsat şi aci, ca în multe părţi, să se strecoare o *lacuna* în condica civilă — căci, între cauzele determinante pentru divorţ. a uitat să prevază şi „refuzul bărbatului de a-şi duce consoarta să vază pe ţarul”.

14

Domnul X... este republican în toată puterea cuvântului, dar nu mai puţin şi cucoana dumisale împărtăşeşte cu prisos aceste salutarie principii.

În zilele trecute, dupe votarea decoraţiei României, domnul X... vorbea cu cucoana politică.

— Dragă (zise dumneaei), vezi de ia şi d-ta o decoraţie. Crez că ai drept. Nu eşti şi d-ta patriot?

— Nu mă pot pune, soro, în contrazicere cu principiile mele republicane. Dupe ce am combătut toată viaţa decoraţiile, ce aş semăna să ies cu decoraţia în lume?

— Să nu ieşi d-ta (zise cocoana). Să mi-o dai s-o port eu din când în când: la Şosea, la teatru...

15

Un tânăr *monşer* (al cărui aparat digestiv, cu toată cura de apă de Buda, nu a putut înţelege însemnătatea igienică a cuvântului *regularitate)* intră în o prăvălie din Lipscani, să-şi dea o pălărie de paie spre reparare.

Dupe ce nemţoaica îi dă răbojul, *monşerul,* având nevoie de amândouă mâinile spre a-şi drege cravata la oglindă, ia provizor răbojul în dinţi. Din o nenorocită greşeală, însă, răbojul îi scapă pe gât.

— Peste două zile e gata, domnule, zice nemţoaica.

— Nu pot veni peste două zile, madamo (zice trist *monserul).* Peste vro patru, poate: sunt tare de natură.

16

Un nou colaborator are să se producă în curând în paginile acestei foiţe. Noul gogoşar va debuta prin un studiu foarte adânc, intitulat: *Patriotismul din punturile de vedere politic şi psihologic.*

17

După moarte şi cal de ginere...

Încurcătura cestiunii Orientului creşte mereu. Complicaţiuni noi se arată pe orizontul politic, spre a turbura şi mai mult liniştea Europei. Iată în adevăr ceea ce comunică agenţia Havas:

„Deodată cu plecarea d-lui Cogălniceanu la Viena, se anunţă că şi ambasadorul otoman din Bucureşti, exc.-sa Vahit Abdulah, a primit ordin secret de la guvernul său să părăsească Bucureştii în 24 de ceasuri."

Noi din parte-ne regretăm foarte mult plecarea din Bucureşti a onorabilului Vahit Abdulah, care ştiuse aşa de bine să capete încrederea înaltei nobilimi şi onor. public.

18

Dăm ca foarte pozitivă următoarea ştire, asupra căreia facem toate rezervele noastre:

În cazul când ruşii vor ameninţa Ţarigradul, reşedinţa împărăţiei otomane se va muta la Mărul-Roşu.

19

S-au zis multe despre oamenii nenorocoşi, dar cea mai nostimă vorbă în privinţa aceasta a zis-o chiar unul dintr-înşii:

„Sunt sigur că în ziua când m-aş hotărî să fac negustorie cu pălării, toţi oamenii şi-ar pierde capetele."

20

Ce trebuie să fie măsurile *ne-urgente* ale poliţiei! O circulară către ipistaţii unei mahalale:

„Acum *douăzeci de zile şi mai bine,* femeia Stanca Văduva ne-a reclamat că i s-a furat din curte, peste noapte, o frânghie de rufe şi o doniţă.

Vă comunic ca să luaţi măsuri *urgente* întru căutarea delicventului."

21

Maisterul *Stultzpapferl,* şuşter subţire, ţine foarte mult la dreptul ce are de a exercita straşnic control în toate afacerile lui.

Maisterul este tras înaintea tribunalului corecţional, fiindcă şi-a bătut cumplit pe *madama.*

— De ce ţi-ai bătut nevasta? îl întreabă aspru prezidentul.

— Am prins pe ea, *her* prezident!

— Nu trebuia s-o baţi: trebuia s-o dai în judecată pentru adulteriu.

— Eu nu bătut pe ea pentru asta, *her* prezident; bătut numai pentru ce nu spus şi la mine!

22

O nouă aplicaţie de „Măsuri şi Greutăţi".

Un anunţ al ziarului *Resboiul* de la 17 august, pagina IV-a, coloana 3-a, ne spune:

„LECŢIUNI PARTICULARE

75 FR. STÂNJENUL

DE
MATEMATICI
A se *adresa”*—etc. ...

23

Cât sunt de grozave greşelile de tipar, ne dovedesc următoarele rânduri extrase din *Monitorul oficial:*

MINISTERUL DE FINANŢE

Prin *deriziune* ministerială cu data de la 23 corent, d-l Z..., actual vameş la vama..., pentru *rapacitatea* sa notorie, se trece în postul de *casier* al acelui judeţ.

24

Toţi credincioşii căscau, şi părintele Matache Sugăceanu citea cu glas tare, de un sfert de ceas, evanghelia Samaritencii.

Deodată popa întrerupe procitania şi se adresează pe alt glas către ascultători:

— Nu vă miraţi, drept-credincioşilor, că e atâta vorbă lungă în evanghelia de astăzi, pentru că şi Samariteanca avea limba ca toate femeile.

25

Tot popa Matache, care în privinţa poftei de mâncare e mai popă ca toţi popii, merge într-o zi de post cu paracliserul să mănânce la un notabil al mahalalii, unde se făcea pomană. Prânzul este de dulce şi de post.

— Poftiţi iahnie, părinte, zice stăpâna casii.

— Nu mânca, preasfinte (şopteşte paracliserul); adineaori am văzut pe slujnică în cuine, că a amestecat-o cu lingura de dulce.

— Ce treabă ai tu să umbli prin cuinile oamenilor?! strigă popa supărat.

26

Un sfat preţios către cititorii cu barbă ai *Claponului:*

Nu permiteţi niminui să înveţe bărbieria pe capul dumneavoastră.

Un provincial intră să se radă în o bărbierie plină de muşterii. Toate calfele şi stăpânul fiind

ocupaţi, un ucenic vine să săpunească pe provincial.

Când băiatul începe să tragă cu briciul pe curea, un câine foarte mare se scoală de sub bancă şi vine să se aşeze în faţa provincialului, lingându-şi botul şi fixându-l foarte expresiv, ca cum ar spera să-i arunce un codru.

Cinci minute — câinele aşteaptă mereu fără să-şi părăsească poziţia. În sfârşit, provincialul întreabă cu mirare pe bărbier:

— Ce are câinele ăsta? Pentru ce se uită aşa la mine?

— Pentru că a văzut că te rade băiatul (răspunde bărbierul).

— Ei! şi ce are a face?

- S-a-nvăţat cu năravdulăul (zice bărbierul). Băiatul e ucenic, acum învaţă meşteşugul: se-ntâmplă adesea de-i scapă briciul şi taie urechea muşteriului: atunci dulăul gata o îmbucă! Închipuiţi-vă mutra provincialului la această candidă şi lugubră desluşire...

27

Pe vremea când încă nu se afla în Capitală Compania barometrică, un boier tocmi şi se învoi cu un întreprinzător în această ramură de industrie, ca să-i curăţe... ceea ce avea de curăţit.

Tocmeala se făcu, şi treaba se isprăvi uşor şi bine. La plată, însă, se ivi neînţelegere.

Industrialul pretindea că a ridicat 33 de butoaie; boierul nu voia să plătească mai mult ca 32. În sfârşit, după multă sfadă, industrialul se înduplecă şi luă paralele. Însă la plecare, nu se putu opri de a zice clientului său, cu un accent de o foarte candidă imputare:

- Păcat de Dumnezeu, boierule! îmi mâncaşi un butoi!

RESBELUL

Planul de bătaie al oastei ruseşti are de scop să bată pe Turci - precum desigur planul Turcilor e să biruie pe Ruşi. Dacă nu s'o întâmpla cea d'întâi, are să se întâmple cea d'a doua,... şi dacă nu s'or întâmpla niciuna nici alta, atunci o să se întâmple altceva - că ceva tot are să se întâmple.

Vapoarele turceşti umblă pe apă, şi când nu umblă... stă pe loc - iar oastea rusească stă pe uscat, şi când nu stă... umblă. Aceste ştiri îngrijetoare produc senzaţie în toată lumea europeană, care a ajuns de nu mai are poftă de mâncare, fiindcă nu are ce să mai mănânce - criză mare !

Ca doi berbeci pizmătareţi, cari stă gata să se arunce unul asupra altuia cu coarnele, astfel două împărăţii au pornit cu oştile respective să se întâlnească şi să se facă praf. Să vedem care din doi are să rămâie până la urmă *berbec bătut* !

În această privinţă vederile noastre se rezumă în puţine cuvinte.

Dacă s'o întâmpla - cum cred unii - să bată Ruşii pe Turci, atunci o să facă Czarul chef mare şi Sultanul are să se facă ursuz şi mahmur de tot; iar - cum cred alţii - la din contră... viceversa. Putem însă afirma cu siguranţă, că şi unuia şi altuia le-ar părea bine să facă chef.

În zilele din urmă în parlamentul din Stambul, un deputat (extrema-stângă, grupu Bogaci-Sadea-efendi) a interpelat pe guvern să-i spuie, că ce are să facă dacă n'o putea birui pe Ruşi - şi ministru de războiu a răspuns, că dacă n'or fi Turcii biruitori, or să fie biruiţi. Parlamentul, mulţumit de răspunsul ministrului, a trecut la ordinea zilei, dând guvernului un vot de aferim.

De altă parte un corespondent al nostru ne scrie, că la un ziafet ce marele duce Nicolae a dat ofiţerilor la pornirea lor din Chişinău, comandirul-duce le-a

ţinut un discurs scurt dar coprinzător, în următoarele cuvinte:
-Dacă n'om bate noi pe Turci, atunci au să ne bată ei pe noi !.
Iată deci, că vederile noastre se întăresc prin glasurile oficiale ale celor două împărăţii cu pricină.
În tot cazul însă, noi tot n-am pierdut speranţa în diplomaţia Europei: tot mai credem că are să se facă pace... dupe ce s'o isprăvi resbelul.

PROSPĂTURĂ

În vreme de băjenie şi de răsmiriţă ca acum, se găsesc creeri cari, ori prea svântaţi ori prea mucezi, ori de frică ori că-şi perd sărita, sunt stăpâniţi de fel de fel de temeri, una mai bizară şi mai nejustificată decât alta. Pe de altă parte toate gazetele (afară de a noastră, se 'nţelege) caută să-şi facă negustoria cât pot mai bine, răspândind în public noutăţi false şi curat născocite, spre amăgirea opiniei publice supraexcitate.

Conjurăm pe înalta nobilime şi onor.public să nu mai dea niciun crezământ nicidecum la nicio ştire din nicio gazetă - căci toate ştirile de tot felul din toate locurile şi din tot momentul, nimeni altul decât noi, noi şi numai noi suntem în stare a le da.

*

O veste tristă pentru amatorii de giumbuşuri ziaristice:

Aflăm că d. Al. Sihleanu, cu sănătate şi voie bună, s'a convertit. Ştirea aceasta a produs la Bursă o scădere colosală în cursul acţiunilor ziarului *Reforma*, foaie cotidiană care apare la două săptămâni odată.

*

Mişcările ostirilor ruseşti.- Mersul Ruşilor spre Dunăre se urmează cu mare iuţeală. Astăzi joi la nămiez în curtea Otelului de Orient, de peste drum de grădina Episcopiei, au intrat 4 cazaci călări. Pentru a putea da cititorilor cât se poate mai multe gogoşi proaspete, anunţăm că am îngajat mai mulţi corespondinţi, câte unul pentru fiecare mahala din Bucureşti. Astfel ne vedem puşi în plăcuta poziţie a da sub această rubrică gogoşi, pe care nu oricine le poate procura publicului.

*

Ni se scrie din cartierul general al armatei otomane dela Dunăre, că starea sănătăţii başibuzucilor este minunată. Soldaţii turci cari n'au murit încă, tot

mai trăiesc, şi cei cari nu sunt deloc bolnavi sunt foarte sănătoşi.

*

Consiliul de igienă, de pe lângă cartierul general al başibuzucilor dela Dunăre, a votat în şedinţa de joia trecută următoarea propunere, pe care a înaintat-o către generalisimul respectiv:

Considerând, că e mai igienic pentru un başibuzuc să mănânce mai rar şi mai mult decât mai des şi mai puţin;

Că decât să se îndoape într'una ca vitele, mai bine să mănânce odată cum se cade, şi apoi să fie cu stomahul mai uşor pentru orice întâmplare -

Consiliem pe înaltul generalisim: Să le mai sporească cu jumătate tainul zilnic de până astăzi, dispunând a li se da tainul astfel sporit la trei zile odată regulat.

Generalisimul, încântat de îngrijirea Consiliului pentru sănătatea başibuzucilor, a adoptat propunerea adăogând în turceşte, cu chiar mâna lui următoarele:

Asemenea, ori câte de-ale mâncării vor putea başibuzucii să fure depe ţărmul stâng al Dunării, sunt opriţi a le atinge cu gura sub pedeapsă a li se scoate toţi dinţii. Dimpotrivă, aducându-le acasă la subiscălitul, pentru această faptă bună, se va dispune a fi pomeniţi la giamia din Rusciuc de către Hogea, în toate zilele în cari nu li se cuvine tain dupe povaţa Consiliului de igienă.

Generalisim, Hagi-Caimac.

ÎN STILUL ŞI CU SINTAXA „MONITORULUI OFICIAL”

„În ziua de 22 corent, pe seară, între orele 10 şi 11 antemeridiane, locuitorul Ion Ciupitul din comuna Făcăleţ, plaiul Podgoriei, judeţul Ialomiţa, care dormea pe prispa casii, fiind reţinut în pădure cu cercuri de bute, o furtună care venea din sus despre miazăzi cu nor gros, rămâind trăsnit pe loc, arzându-i şi un pătul plin cu porumb, în care nu se afla de loc bucate, fiind gol.”

CĂTRE CITITORI

Nici nu vă mai întreb dacă v-a plăcut numărul 1, căci nu mai încape vorba! Văzut-aţi izbândă strălucită? *33.333* de exemplare se vândură toate până să n-apuci să te ştergi la ochi. O foaie n-a mai rămas, măcar de leac — fără să mai socotim că la cele din urmă, când ajunsese vânzarea pe drojdie, s-a urcat preţul unui exemplar până la un ban şi jumătate, şi asta pe trotuarul cafenelei Fialcowsky, unde se cheamă că se găseşte elita cititorilor din Bucureşti.

Tot publicul, cât a avut parte să cumpere numărul 1 al *Claponului,* a râs şi l-a aplaudat, şi chiar cei ce nu l-au putut cumpăra din cauza crizei au făcut chef mare numai închipuindu-şi cele scrise în această foiţă; dar mai presus de toţi, doi dintre colaboratorii noştri (de aminteri nişte bărbaţi politici recunoscuţi ca foarte serioşi la sus-pomenita cafenea) erau cât p-aci să se strice de râs, citindu-şi pentru a şaptea oară articolele, cu cari înavuţiseră paginile numărului 1.

Această izbândă, pe care nu ne iartă modestia să o atribuim la altceva decât la meritele *Claponului,* ne îndeamnă a stărui în arena publicităţii, promiţând cititorilor să aducem necontenit îmbunătăţiri la această publicaţie populară. Nu vom cruţa nici un sacrificiu (din cele cari nu ne vor costa nimic, se-nţelege) pentru a mulţumi pe cititori şi a răspunde pe deplin devizei *Claponului.*

Şi drept dovadă, numărul 1 a fost ce a fost — acu să vedeţi numărul 2, şi apoi să vorbim.

SITUAŢIUNEA EUROPEI

Săptămâna aceasta în Europa a fost ca toate săptămânile... de şapte zile tocmai.
În aceste şapte zile s'au petrecut fapte multe şi mărunte, - dar numai două singure evenimente de adevărat calibru european s'au arătat pe orizontul politic, spre a face caracteristica săptămânii: apariţia *Claponului* în Bucureşti şi declararea neutralităţii Spaniei în chestia Orientului.
Lumea politică a primit cu bucurie arătarea acestor două fenomene, cari sunt de natură a exercita o înrâurire neaşteptată asupra situaţiei actuale.
Toate cabinetele europene au felicitat telegraficeşte foarte călduros pe redactorii noştri de nemerita idee politică ce au avut, când dânşii au declarat cu energie şi pe faţă neutralitatea Spaniei; - precum şi toţi cititorii *Claponului* au rămas pe deplin mulţumiţi de întreprinderea literară, plină de talent, a guvernului M. Sale Alfons XII, prin scoaterea la lumină a acestei foiţe foarte hazlie.
...Aceasta numai şi numai, pentrucă atât noi cât şi guvernul spaniol, am avut lealitatea a ne pune mai presus de sistema nenorocită, urmată până acum în diplomaţia europeană.
Ce ne-am zis noi ?... Nimic mai mult decât, că trebue să avem tăria a proclama sus şi tare neutralitatea Spaniei. Ce a făcut guvernul dela Madrid ? Nimic mai puţin decât a scos la lumină o foaie foarte nostimă, pe care toţi cititorii au judecat-o vrednică a le lua cu cinste câte un ban pe săptămână din buzunar - dovadă că *Claponul* se vinde ca lipia caldă.
Dela o vreme încoace adevărul este, că s'a urmat în politica Europei o şcoală nu prea cinstită.
Diplomaţia nu mai avea decât un înţeles cu totul nenţeles: mofturi, nazuri, giumbuşuri... ba şi chiuluri, şi tot felul de secături nevrednice de feţele împărăteşti. Nu este dar de mirat, că Europa, aderând fără rezervă la noua noastră şcoală

diplomatică, a aplaudat cu mulţumire ferma atitudine politică luată de redacţia noastră, cum şi stilul hazliu şi popular al guvernului din Madrid - (şi între noi rămâne vorba, sperăm că şi noi pe viitor, atât guvernul *Claponului* cât şi redacţia Spaniei vor fi onoraţi cu aceeaşi încredere, ca şi până acum, de către înalta nobilime şi onor. public bucureştean).

Afară de aceste două evenimente ale săptămânii, pe care le relatarăm foarte desluşit cititorilor, avem a înregistra între faptele, deşi de o ordine secundară, totuşi importante, aceea ce o ştire din izvor sigur ne aduce la cunoştinţă. Faptul este cu atât mai regretabil, cu cât *Claponul* însuşi fără intenţiune i-a fost cauza indirectă.

Guvernul otoman a destituit pe Abdul-Kerim din postul de generalism al armatei dela Dunăre, din cauză, că dupe o denunţare anonimă, poliţia din Rusciuc i-a călcat casa, şi în urma unei straşnice percheziţiuni, a descoperit asupră-i numărul 1 al *Claponului*, pe care-l ţinea ascuns într'unul din meşi. La întrebările ce i s'au făcut a mărturisit că se prenumără şi el între cititorii acestei foiţe - a cărei trecere în ţara turcească este oprită, fiindcă această foiţă se bănueşte că ar fi organul oficios al cartierului general rusesc. Întrucât ne priveşte, respingem cu indignare insinuările guvernului din Stambul. Am spus-o şi o mai repeţim: *Claponul* este un organ *eminamente neutral !* Cel mult el poate fi gazeta oficioasă a stărostiei birjarilor muscali din Bucureşti, însă niciodată al cartierului general rusesc.

Aceasta trebue s'o ştie foarte bine cabinetul dela Stambul, şi dacă umblă cu mofturi, ca să inducă în eroare opinia publică europeană asupra personalităţii politice a *Claponului* - aceasta nu poate veni decât tot dela politica englezească. Noi ştiam foarte bine, că nicidecum nu se va putea împăca cu ideile noastre politica egoistică a companiei engleze de tramvai, căreia dela un cârd

de vreme birjarii muscali, neutri ca şi *Claponul*, îi fac straşnică concurenţă; - ţineam însă a nu răspunde decât fiind provocaţi d'a-dreptul.
Acum că am limpezit o situaţie, care nu se mai putea prelungi, nu mai avem nimic de zis în această privinţă.
Am uitat însă a spune, că mult regretatul Abdul-Kerim a fost înlocuit la comanda başabuzucilor, cu un fin şi rubedenie de departe al Sultanului, anume beiul Hagi-Caimac. Să-i fie de bine, şi la mai mari ! Atâta pagubă !!...
Astfel s-a dus şi săptămâna aceasta, cum bag-seama or să se mai ducă multe, până când, dupe un vot secret dat de prooroci cu maioritate absolută de glasuri, A tot-ţiitorul citind mesajul de dizolvare (menit a face senzaţie) o să închiză catastiful caraghiozilâcurilor omeneşti. Dacă *Claponul* va apărea şi pe atuncea, promitem a da cititorilor atât textul mesajului *in extenso* cât şi darea de seamă în rezumat a acestei importante şedinţe.

[RESPECTUL DATORIT AUTORITĂŢII]

Întrucât cocoanele se pot lesne pătrunde de respectul datorit autorităţii.

Deşi boierul ei este liberal, cocoana Z... este retrogradă, neputându-se despărţi de tradiţiile aristocratice, moştenite din casa părintească: tatăl dumisale fusese pe vremea lui cojocar subţire.

Lipsind într-o zi cocoana de acasă, comisia de rechiziţii militare îi ia din grajd doi telegari, cei mai frumoşi, dând chitanţă boierului. Întorcându-se cocoana acasă, află trista ştire şi... cade pe loc leşinată.

Tablou!...

Pe dată însă dumnealui o deşteaptă, scăldând-o cu dragoste în o ploaie de oţet de trandafir.

După leşin şi istericale, vin plânsetele şi sughiţurile...

— Bine, dragă! (zice dumnealui sastisit) nu ştii că este o lege, e ordinul guvernului? Cum puteam să nu-i dau? Şi apoi tocmai eu să nu dau ajutor stăpânirii în aşa vremuri!

— Să mă slăbeşti! (ţipă cocoana furioasă). Nu voi să ştiu de guvernul dumitale! De ce ai dat caii?

— Ce eram să fac?

— Ah! de ce nu i-a adus dracul când eram eu acasă! că puneam slugile cu parul, să-i sature de jaf ziua namiaza mare!

— Să facem revoluţie? Să ne împotrivim autorităţii cu parul? Se vede că glumeşti!

— Ba nu glumesc de loc!

Şi se plimba turbată.

— Ba încă asta nu-i nimica, soro! (adaogă boierul cătând să o împace). Dar daca ne-om pomeni că ne trântesc la cvartir o duzină de ofiţeri muscali, atunci ce ne facem?

— Ce să ne facem, dragă! (zice blândă dumneaei, foarte repede pătrunsă de respectul datorit autorităţii). Dacă este ordinul guvernului, trebuie să ne supunem; n-avem ce face!

MULŢUMIRE PUBLICĂ

Subiscăliţii ne credem datori a aduce prin aceasta, pe calea publicităţii, mulţumire[a] şi expresia recunoştinţei noastre doctorului chirurg Leichtag din Bucureşti, pentru minunata operaţie chirurgicală ce a făcut asupra noastră chiar în zilele trecute.

De mult auziserăm vorbindu-se de meritele acestui însemnat bărbat de ştiinţă — şi în fine avurăm ocazie a ne convinge d-a dreptul de capacitatea lui mai presus de orice laudă.

Încă din copilărie, mulţumită caldarâmurilor din Bucureşti, sufeream toţi la picioare de bătături chronice, cari mai ales când se schimba vremea ajungeau a fi o adevărată calamitate.

Toate alifiile şi plasturile de prin spiţăriile Bucureştilor în zadar au fost, căci suferinţele noastre mergeau mereu crescând şi ameninţând a ne învenina existenţa până dincolo de mormânt.

În aşa desperată situaţie ne aflam, când doctorul Leichtag a luat briceagul şi s-a prepus asupra vrăjmaşelor bătături. Fără să simţim cea mai mică ciupitură, operaţia se sfârşi repede — şi în locul unde erau alaltăieri bătăturile, astăzi este mai curat ca pe o palmă vecinic adăpostită în mănuşe.

Repeţim deci mulţumirea noastră bravului chirurg, pe care-l recomandăm călduros tutulor interesaţilor în cauză.

Comitetul de redacţie
al *Claponului*

IMPORTANTISIM
Ultima gogoaşe

În momentul de a pune sub presă, aflăm de la oarecine (al cărui nume îl trecem sub tăcere) că ar fi circulând zgomotul, cum că azi vineri, 6 pe la orele 12¼ la amiazi, m.-sa ţarul tutulor Rusiilor ar fi intrat în Bucureşti.

Dăm deocamdată sub toată rezerva, ce ne caracterizăă, această importantă noutate.

[CURĂ LA APELE DE LA VĂCĂREŞTI]

Domnul X..., în toate dimineţele regulat, îşi ducea cocoana, care era foarte slabă şi suferindă, să facă cură la apele de la Văcăreşti. Cu adevărat cocoana suferea, însă suferinţa dumisale nu se putea tămădui cu apă minerală. Era o boală despre care patologia nu a vorbit până acum — o aţâţare a inimii celei simţitoare, patimă sufletească. Cocoana pătimea de *nu-ştiu-ce* pentru un tânăr *monşer,* care şi dânsul căuta vindecare la fântâna Domniţa Maria.

Cu toată cura, cocoana slăbea mereu, ceea ce întrista prea mult pe boierul. El nu bea apă minerală, fiind destul de gras şi rumen la obraji, şi astfel îşi lăsa cocoana să se plimbe singură după fiece pahar.

Grădina de lângă binefăcătoarele izvoare este deasă şi umbroasă. Într-o zi, după o plimbare prea îndelungată, cocoana vine să-şi ia pe dumnealui de unde-l lăsase. Faţa îi este trandafirie şi ochii-i sunt plini de un foc prea duios.

— Ştii, dragă, ce faţă frumoasă ai astăzi? zise boierul cu mare mulţumire.

— Am început (răspunse cocoana mişcată) să fac altfel cura, şi trebuie să mă plimb foarte mult. Daca nu vrei să aştepţi dumneata atâta, mâine viu singură.

— Ba din potrivă, sufleţele (zise boierul), aştept cât pofteşti. Cum să n-aştept pentru binele matale?

E de prisos să mai spunem că după o cură foarte stăruitoare de câteva zile, cocoana se întremase de ţi-era dragă lumea s-o vezi.

[CETĂŢEANUL GHIŢĂ CALUP]

Cetăţeanul Ghiţă Calup, băcan în mahalaua *** şi gardist civic, este foarte gelos de cocoana dumisale. El are în prăvălie un tejghetar tânăr, anume Ilie, pe care-l iubeşte mult, căci este foarte harnic. Pentru aceea jupân Ghiţă i-a dăruit la Sf. Ilie, de ziua lui, o legătură de gât prăzulie.

Când prietinii povăţuiesc pe jupân Ghiţâ să trimeaţă in locu-i la gardă pe Ilie, jupânul le răspunde:

— Nu-mi pasă să lipsesc de acasă şi un an de zile. Nu mi se simte lipsa. Ilie să trăiască! Am să-l fac tovarăş la parte!

Cetăţeanul Calup, când îi vine rândul să facă de gardă, cheama pe Ilie, şi dupe alte multe, îi recomandă mai ales să păzească strajnic cinstea cocoanii.

— ...Ştii tu, Ilie, cum sunt muierile...

— Ştiu, jupâne...

— Ei! ia vezi... Păzeşte bine!

— Las' pe mine, jupâne; cât o trăi Ilie, cinstea dumitale e cinste...

— Bravos, Ilie! Am să te fac tovarăş la parte!

A treia zi de Sf. Ilie, jupân Calup, care plecase de dimineaţă ca să stea de gardă până a doua zi, apucându-l peste noapte oarecari dureri, e silit a se întoarce acasă la ceasul unu despre ziuă. După ce bate foarte mult în poartă, Ilie, *zăpăcit de somn,* vine să-i deschiză. Jupân Calup intră în odaie. Cocoana doarme cu faţa la perete. Când jupân Ghiţă voieşte să se culce, găseşte pe plapuma dumisale de dumicaton alb o legătură de gât prăzulie... foarte zgârcită.

A doua zi, jupânul a certat pe Ilie, că nu-şi păstrează lucrurile şi mai ales legătura, pe care i-a dăruit-o de ziua lui; însă această mică neglijenţă nu putea fi tocmai un cuvânt ca să nu-l facă tovarăş după făgăduială.

...În adevăr, chiar din acea zi, în casa cetăţeanului Ghiţă, Ilie este tovarăş *la parte* — la parte mai mare sau mai mică, după cum se întâmplă să-i vie rândul jupânului la gardă.

ECLIPSE

Vor avea loc două eclipse totale în anul acesta:

Întâia eclipsă totală, în lună, va fi la 30 fevruarie, pe la prânz, şi se va vedea de pe Piaţa Teatrului din Bucuresti.

A doua eclipsă totală, în soare, va fi la 31 ale aceleiaşi lune şi se va putea observa fără ochean pe la miezul nopţii de pe movila Cişmegiului.

DIVERSE

CARNAVALUL ţine cât ţin balurile mascate, şi balurile se fac numai în carnaval.

POSTUL CEL MARE, în anul acesta, ca todauna, pentru săraci ţine tot anul, pentru bogaţi cât au poftă de icre moi.

ZILE NEFASTE pentru chiriaşi sunt două: Sf. Gheorghe şi Sf. Dumitru.

RESBELUL 1877

Dintre toţi anii trecuţi, cu drept cuvânt acesta se poate numi un an caraghios, deşi s'au petrecut în cursul lui lucruri foarte serioase, tocmai aşa precum adunările legiuitoare sunt nişte aşezăminte foarte serioase, deşi se petrec în ele prea adesea lucruri caraghioase.

În acest an, târîş grăpiş, ar fi mers treburile foarte bine dacă n'ar fi mers rău de tot; politica iarăşi nu s'ar fi încurcat aşa de mult dacă ar fi fost pace, şi mulţi onorabili deputaţi şi senatori au dovedit elocent, la Idee, că ar fi fost desigur pace dacă nu era războiu; apoi, întemeiaţi pe această matură judecată, membrii Clubului Lătrătorii la Lună s'au rostit în şedinţă solemnă, că dacă nu se făcea războiu era să fie pace bună.

Aceasta poate da o idee, deşi slabă în adevăr, despre logica care a predomnit la mersul spiritului public în capitală.

Războiul - iată evenimentul cel mare !

Noi am zis-o şi o susţinem *sus şi tare*:

Vapoarele turceşti umblă pe apă, şi când nu umblă... stă pe loc; - oastea rusească stă pe uscat, şi când nu stă... umblă.

Aceasta produce senzaţie în toată lumea europeană, care a ajuns de nu mai are poftă de mâncare, pentrucă nu mai are ce mânca - criză mare ! Apoi, întrucât priveşte acţiunea războinică chiar, ziceam:

Ca doi berbeci pismătareţi, cari stau gata să se arunce unul asupra altuia cu coarnele, astfel două împărăţii au pornit cu oştile respective să se facă praf.

Să vedem care din doi are să rămâie *berbec bătut*.

Adevărul e că până acum niciunul, sau mai bine zis amândoi berbecii, se poate spune că au rămas bătuţi.

Lumea politică stă pe gânduri şi diplomaţia şi-a pierdut catastifele.

În zadar au fost stăruinţele, în zadar ameninţările: niciun folos.
Ţarul este neînduplecat; Sultanul este mahmur.
Cei doi berbeci voiesc cu orice preţ să se bată reciproc.
Întrucât priveşte acest război, prevederile noastre sunt categorice:
Dacă nu Sultanul, Ţarul va fi învingător - şi vice-versa. Aceasta încă nu o ştiu destul de bine diplomaţii, şi pentru aceasta nu se pot pronunţa deocamdată.
Domnea în cercurile diplomatice o mare nedomirire până în zilele trecute, când - Agenţia Havas împrăştiă în cele cinci părţi ale lumii, o depeşe de o importanţă foarte gravă, în care se spunea:
În Asia s'a făcut o mare bătălie.Se asigură că ori Turcii ori Ruşii au fost învingători.
Atunci s'au pus oamenii la gânduri, ca să dovedească: este sau nu adevărată ştirea dată de numita agenţie.
Dupe mături chibzuiri, cântărind probabilităţile, se pronunţară în cunoştinţă de cauză, că spusele agenţiei sunt curatul adevăr.
Atunci, pentru asigurarea opiniei publice europene, se hotărîră toţi a stărui ca, cel puţin după sfârşirea războiului, să se facă pace.
Să sperăm prin urmare că stăruinţele diplomaţilor vor ajunge la bun capăt.

[FORMULAR DE PROCESE-VERBALE POLIŢIENEŞTI]

La 1874 s-a publicat un *Formular de procese-verhale poliţieneşti de d. D.R.R. ...* Pe pagina 5-a, autorul arată motivul care l-a îndemnat să înavuţească publicitatea română cu această importantă lucrare:

„P r e f a c i a[11]

N-am voit să fac altceva decât să *comblez*[12] *o lacună,* ce crez că există în adminis-traţiunea poliţienească. Ştiu că... etc., etc."

După aceasta, într-un stil foarte *picant,* autorul se scuză de greşelile, ce poate a lăsat să se strecoare în producţia sa.

Fireşte că cititorii vor fi *graţi*[13] autorului de acest *uvraj*[14] şi totodată noi din parte-ne îi *aportăm*[15] ale noastre *remersimente*[16] pentru *fatiga*[17] ce şi-a dat spre a *anrişi*[18] publicitatea, deşi pentru prima oară un aşa *travaliu*[19] nu putea să fie *exampt*[20] de *foturi*[21].

*

De la una la alta.

Cu voia cititorilor câteva rânduri de filologie aplicată.

A combla o lacună va să zică: *a înlătura o lipsă, a împlini un golu a astupa o gaură.*

Claponul propune deci, pentru întrebuinţarea generală, adoptarea acestei minunate expresii, datorită autorului *Proceselor-verbale poliţieneşti.*

Astfel, de acum încolo, în loc de a zice:

„Mă duc *să înlătur o lipsă, să împlinesc un gol,* sau *să astup o gaură"*

vom zice:

„Mă duc *să comblez o lacună..."*

Societatea noastră academică este rugată a consfinţi adoptarea acestei locuţiuni, pentru ca *se*

combledie acesta una singula lacuna asia de viu sentita in limb'a romanica[22].

AFORISME

1

În război necurmat trăim: cu inimicii în luptă, cu amicii în armistitiu.

2

Toate mulţămirile trebuiesc plătite: înainte de a se căpăta, ni se par destul de ieftine, în urmă prea scumpe.

3

O mare durere e să iubeşti; o mare nenorocire să scapi de această durere.

4

Dacă şi între oamenii cuminţi s-ar putea stabili înţelegere aşa de lesne ca între nerozi, mulţimea acestora ar avea o soartă mai bună.

5

Pasivul şi activul fiecărui pas al omenirii sunt totdeauna în echilibru.

Pasivul descoperirii tiparului: s-au recunoscut nerozii, s-au numărat şi s-au găsit a fi dânşii cei mai mulţi.

6

Când avem un sentiment fără speranţă, o mare speranţă ne mai rămâne: că niciodată nu-l vom pierde.

7

Opiniile sunt libere, dar nu şi obligatorii.

8

Lumea este numai o poruncă a lui Dumnezeu dată unui suflet omenesc: fiecare cum poate ascultă.

LA LUMINAŢIE

Aproposito de 24 Ianuarie, o reminiscenţă foarte depărtată. Odată răposatul *Nichipercea*[23], făcând darea de seamă despre paradă, scria:

„...Fu multă lume aseară la luminaţie, şi domnii de la primărie şi de la poliţie fură la luminaţie.”

SPIRITISM ŞI TELEPATIE

Ce este *spiritul?* Este un ce de la Dumnezeu dat, care intră în corpul-noului zămislit, - nu se ştie când intră, dar de intrat pozitiv că intră — şi iese când corpul moare — pe unde iese nu se ştie, dar se ştie că iese.

Înainte de a intra şi după ce a ieşit, se plimbă prin văzduh. Timpul petrecut de spirit într-un corp oarecare, fie acesta de orice sex sau chiar de amândouă, se numeşte *incarnaţiune*, şi sunt de 7 ori câte 7 incarnaţiuni în de 9 ori câte 9 veacuri. Timpul cât e liber spiritul, el vine bucuros să vorbească cu spiritele cari stau pe pământ incarnate, şi să spună acestora lucruri de pe cea lume şi secrete de pe lumea aceasta, secrete pe care spiritele incarnate nu le pot descoperi din pricina condiţiilor greoaie ale corpului.

Despre mijloacele de comunicare între spiritele libere şi cele incarnate - începând de la visul ordinar şi masa învârtitoare, metodele cele mai vechi şi mai uzitate, şi ajungând până la cea din urmă metoda, adică prinderea spiritului într-un clondir — vom vorbi cu de-amănuntul într-un număr viitor.

Până atuncea, câteva cuvinte asupra *Telepatiei* ne par indispensabile.

Telepatia este simţirea reciprocă la distanţă. Această simţire pe nepipăite, nevăzute, neauzite, negustate si nemirosite, se exercită între spirite incarnate precum şi între acestea şi cele libere şi viceversa.

Telepatia poate fi de trei feluri: pozitivă — simpatică, negativă — antipatică şi mixtă sau simpatico-antipatică şi antipatico-simpatică. Exemple:

> Pleci de-acasă cu gândul a merge să ataci pentru ultima oară pe un amic cu o cerere de împrumut. Amicul d-tale, un mitocan, în momentul când porneşti, te simte

venind cu atâta pornire şi dă ordin straşnic servitorilor să-ţi spuie când vei sosi că domnul a plecat în străinătate şi nu se ştie în ce zi se-ntoarce.

Iată un caz de telepatie antipatică, un caz adevărat — întâmplat, chiar mie.

Atunci consulţi un spirit liber să vezi când poţi pune mâna pe mitocanul d-tale şi daca ai sorţi de reuşită. Spiritul, după ce face nazuri câtăva vreme, îţi răspunde în sfârşit:

„Slăbeşte-ne, frate, cu mofturile d-tale."

Deci, telepatie antipatică între un spirit liber şi unul incarnat.

Supărat de aşa cuvinte de refuz, ieşi să iei aer, şi de cine dai întâi cu ochii? de un creditor uitat. Ptf! *Ecce homo!*[24] Cine ţi l-a scos înainte? Telepatia simpatică.

Acum două exemple de telepatie simpatică între două spirite incarnate.

Te afli la o serată între mai multe dame, şi de unde vorbeşti despre poezie, te pomeneşti cu o mâncărime grozavă într-o oarecare parte a corpului; dar o mâncărime nesuferită. Ce e de făcut?... A te scărpina în lume, peste putinţă. Biruit însă de fenomenul insuportabil al incarnatului d-tale, te hotăraşti să părăseşti societatea şi să pleci afară ca să te scarpini. Dar, o minune! Când dai să porneşti, mâncârimea a dispărut ca prin farmec.

Peste câteva luni după aceasta, întâlneşti un bun prieten care se-n-toarce dintr-o călătorie îndelungată. Din vorbă-n vorbă îi spui istoria şi... ce afli de la dânsul? Minune!

La acelaşi ceas, în acelaşi minut, la aceeaşi secundă, amicului d-tale, aflându-se pe bordul unui steamer[25] englez tocmai la antipozii Bucureştilor, i-a venit poftă, fără să aibă nici o mâncărime, să se scarpine exact la punctu-i respectiv unde respectivul d-tale punct te mânca.

De ce se scărpina el? pentru că te mânca pe d-ta. Cum devine asta? şi cum *se* poate explica

ştiinţificeşte altfel decât prin telepatie simpatică între două incarnate.

Şi cazul acesta nu este un caz închipuit numai pentru a ilustra teoria: este un caz real, care s-a consemnat în revistele savante străine. Tocmai de la antipozi! Auzi d-ta de la ce distanţă! în fine, un exemplu de telepatie simpatică între un spirit liber şi unul incarnat.

Vrei să chemi un spirit, oricare ar fi el, şi vezi că necontenit se prezintă acelaşi. Îl întrebi:

„Cine eşti?"

„Sunt Draş[26], doctorul Draş, amicul tău Draş." Atunci vrei să ştii ce părere are vestitul Draş despre d-ta şi ce-ţi prezice pentru viitor:

„Ce sunt eu?" îl întrebi.

„Un bărbat eminent", îţi răspunde spiritul.

„Ce mi se cuvine mie în ţara asta?" îi mai adaogi.

„O situaţie înaltă şi un premiu şi două lefi şi trei diurne şi locuinţă
şi toate accesoriile şi bilet de liber percurs pe toate liniile Europei."

„Dar le voi avea oare într-o ţară ingrată ca asta?" întrebi sfios.

„Le vei avea, răspunde spiritul marelui doctor; nici răbdare nu-ţi trebuie, căci le vei avea în curând."

Şi în cursul săptămânei, în adevăr că le şi ai.

Iată un exemplu recent de telepatie simpatică între un spirit liber şi unul incarnat.

Deocamdată, destul; credem că am pus solid bazele ştiinţei. Ne oprim aci pentru astăzi. În numărul viitor vom intra în cercetarea metodelor de comunicare între spiritele libere şi cele incarnate: medie, speranţe[27], arbori, mese învârtitoare etc., le vom analiza şi explica cu toate amănuntele.

ISTORIC

Spiritismul are un viitor vast. Între alte foloase, el este chemat a ne da şi lămuriri definitive asupra punctelor încă obscure sau de amănunte din istorie. Iată un specimen de acest fel. Intr-una din seanţele oficiale ale Agenţiei spiritiste-telepatice Fachino, un spirit vioi şi plin de haz — spiritul unui boier moldovean, anume Bălşucă[28], om de duh pe vremea lui, precum o afirmă singur — ne-a spus următoarea poveste. Dăm aci comunicarea spiritistă exact înregistrată *tale quale*[29]*:*

Spiritul boierului vorbeşte:

„Ştiţi că toate pricinile de familie, de ceartă, de ocară, de despărţenie, chestii delicate sufleteşti, se judecau pe vremea mea, nu de ţingăi ca acuma la voi, ci de un sfat, care se chema Consistoriul şi care era închipuit din episcopi şi boieri de rangul întâi cu mitropolitul în frunte. Pe vremea mitropolitului Veniamin, eram şi eu mădular în Consistor. Aşa, ne vine odată să judecăm pe un mişel care nenorocise pe fata cea mai mică a unei biete văduve cu trei copile sărmane.

Înaltpreaosfinţia-sa zice mişelului:

— Mişelule, cum ai făcut fapta asta?

Mişelul tace şi nu vrea să spuie — de ruşine.

- E păcat, mişelule! urmează î.p.s.-sa, şi păcatul trebuie plătit... Numaidecât să iei fata de nevastă, să cureţi cinstea familiei.

— Nu pot, înaltpreaosfinţite, zice mişelul.

— Pentru ce nu poţi, mişelule?

— Pentru că...

— Pentru că ce?

— Pentru că am avut legături şi cu cea mijlocie.

— Ptf! nu te-ar mai răbda Dumnezeu, nemernice! Atunci să iei pe cea mijlocie.

— Nu pot, înaltpreaosfinţite!

— Pentru ce, mă?

— Pentru că am avut legături şi cu cea mare.

— Anaftema! blestematule, ticălosule şi răule! N-o să te mai rabde pământul de-un aşa păcat! Să vie popa aici să-l cunune cu cea mare!

— O să vină popa degeaba, înaltpreaosfinţite! nu se poate.

— Ce! ai înnebunit? De ce să nu se poată, tartore? nu pot să înţeleg.

— Pentru că am avut legături şi cu...

— Cu mai cine ?

— Cu bătrâna!

Mitropolitul s-a făcut galben de ciudă, iar eu mi-am strâns poalele anteriului cu spaimă şi am strigat plecând din presustvie[30]:

— Înaltpreaosfinţiţilor şi boieri dumneavoastră, lăsaţi-l pe tâlhar în plata domnului! nu vedeţi c-aista-i om primejdios... Haid' să nu ni se-ntâmple ceva!”

CĂTRE SPIRITISTII ROMÂNI

Spiritismul ia un avânt din ce în ce mai puternic în România — e un lucru constatat. În cele mai multe case, şi în familii şi la becheri, atât în Capitală cât şi în districte, de la mândrul palat al bogatului până în coliba umilă a săracului, se constată cu cea mai mare sfinţenie cazurile de telepatie şi se ţin regulat seanţe spiritiste, în care se primesc comunicări de cea mai mare importanţă. 0 atare comunicare este aceea pe care o dăm mai sus în articolul nostru *Un vechi microb*!

Rugăm deci, în numele sfânt al ştiinţei, pe toţi adepţii spiritismului român, cari ţin seanţe sau iau parte la ele, să ne împărtăşească rezultatele lor clar înregistrate precum şi toate cazurile de telepatie constatate prin proprie experienţă sau aflate numai din auzite. Nu vom face nici o rezervă în privinţa acestor din urmă: departe de noi cea mai mică bănuială de mofturi: cunoaştem destul de oneşti şi de serioşi pe spiritiştii români ca să avem toată încrederea în privinţa afirmaţiilor lor chiar din a treia mână; de aminteri, agenţia noastră telepatică Fachino, care are de trei ori pe zi serviciu de comunicare, va controla şi verifica tot ce ni se trimete.

Astfel, de la numărul 2 încolo, *Moftul român* va afecta două rubrici speciale, una pentru „Comunicări spiritiste”, alta pentru „Cazuri nouă de telepatie”.

MOFTUL

(Studiu de mitologie populară)

Din vremurile anteistorice, pe când era lupul căţel, şi până la epoca de astăzi, *Moftul* a ocupat totdeauna locul de căpetenie în afacerile de orice fel ale oamenilor. De dânsul este legată viaţa mai tutulor popoarelor. Mare parte din faptele eroice, judiciare, familiare, didactice, religioase, regale şcl. au fost săvârşite numai şi numai cu ajutorul acestui teribil demon sau al acestui nostim zeu, căci mitologiştii nu se învoiesc asupra chipului lui de a fi.

Daca ne vom urca la izvorul vremurilor şi vom urmări cursul vieţii planetei noastre caraghioaze pas cu pas, de la cele dântâi fiinţe cu două picioare şi până la ultimele mari evenimente — vom găsi totdeauna un *păcală* şi un *păcălit.* Ca să susţinem toate acestea nu vom căuta multe argumente; vom cita puţine, însă puternice, aşa că cel mai cârcotos dintre cititori să se pătrunză că noi spunem totdeauna adevărul când nu ni se-ntâmplă din contra.

Astfel, este cunoscut de toţi că pentru un moft Adam a fost înduplecat să mânânce din mărul Evei (sunt unii autori cari pretind că a fost smochină); printr-un moft Iacov s-a furişat în neamul lui Isus în locul lui Isav; pentru un moft Mântuitorul a fost vândut; printr-un moft s-au născut Romul şi Remus, şi tot printr-un moft romanii îşi luară primele neveste; printr-un moft s-a dărâmat Troia; *Moftul* în fine a făcut multe şi de toate, şi nu ne-am mai opri o lună spunând câte cinci pe minută, daca am voi să înşirăm câte s-au scris măcar în aste câteva zile în proză şi versuri în gazetele de toate colorile din ţara noastră.

Deoarece este aşadară aşa de bine constatat că *Moftul* ţine un rang atât de înalt în mişcarea omenirii în genere şi a patriei

noastre în particular, vom căuta să-i găsim origina şi chipul cum dânsul s-a introdus în lume.

În privinţa aceasta nu-i nimic mai bun, dar totodată şi mai primejdios, decât de a consulta părerile mitologiştilor vechi şi moderni şi a studia cu de-amănuntul ideile ce, în felurite vremuri, s-au dat în această privire, şi aceasta pentru că părerile lor sunt atât de contrazicătoare, încât, citindu-le cineva pe toate, crede că fiecare autor s-a silit să păcălească pe adversarul său.

Aşa, magul Tinichea şi dervişul Ceacşir, cel dintâi de viţă de Persia şi cel d-al doilea din Eghipet, despre carii ilustrul Nan-ba-ba-dan, în vestita lui carte *Stelele întunecoase,* spune că au vieţuit cu 3102 ani şi 1 lună înainte de era noastră, susţin în acord comun că *Moftul* este un demon cu trei capete oribile: *Minciuna, Bârfirea* şi *Zavistia. Moftul* are în mână o sabie cu două ascuţişuri şi cu vârful învârtit ca un burghiu cu care muşcă şi împunge şi sfredeleşte pe cei ce vrea să-i tortureze. Mama lui a fost *Secătura, o* fecioară pe care o amăgise *Şmecherlâcul;* Secătura l-a născut pe Moft departe de casa părinţilor ei, *Netotul* şi *Zevzecia,* într-o poiană misterioasă — vorba *Constituţionalului* — asta numai de ruşinea părinţilor.

El, *Moftul,* a crescut cu o iuţeală nepomenită şi a fost alăptat de *Hârtia,* căreia i se făcu milă de copilul orfan aruncat de mama lui. Când ajunse în vârstă *Moftul,* doica lui, *Presa,* îl însură după *Opinia, o* tânără fată mai mult sau mai puţin publică, foarte mult curtată pe vremea ei, cu care tânărul avu o prăsilă mai numeroasa decât nisipul mării: pe fiece zi dedea lumii câte 10.000 de copii care de care mai fleac şi care toţi aveau mai mult ori mai puţin trăsurile tatălui lor.

Acele arătate până aci autorii le susţin bizuindu-se pe *bas-relieful* ce l-au găsit

sculptat pe sahanul cel mare al faraonului *Ghiveci* din a CXXV-a dinastie eghipteană, sahan ce s-a găsit în vremea săpăturilor spre punerea temeliei primei piramide şi pe nişte pergamente, din cari se vede limpede că dânşii au dreptate.

Alţi autori însă, apuseni, cum sunt *Sir Ylang-Ylang, Immerschnaps, Don Frigare*s, *Colorez*[31] şi alţii susţin o părere cu totul deosebită.

Moftul, zic dânşii, este un zeuşor gingaş şi nostim, care a luat naştere din amorul din flori al *Hazului* cu *Gluma.* Ei îl înfăţişează ca un băieţel tânăr şi bălăior, purtând într-o mână *Râsul, o* floare, şi în alta nişte foarfece mari: cu cea dintâi dă pe la nasul celor ce-l ascultă, iar cu foarfecele taie la palavre. Autorii sus pomeniţi privesc *Moftul* ca pe un zeu iubit, al cărui cult a fost răspândit mai ales la popoarele de ginte latină; are multime de temple; băieţii şi fetele, femeile şi bărbaţii, moşnegii şi babele îi sacrifică flori de câmp şi mai ales *Parodia,* o floare multicoloră şi pestriţă. Icoana lui se află în toate familiile păstrată între zeii penaţi ai casei cu mare smerenie. Din vechime chiar, cultul lui s-a răspândit foarte iute între magistrali, medici, spiţeri, avocaţi, în şcoale, în jurnalistică, în pensionate de ambele sexe, între artişti dramatici şi [...][32], raţi, popi, dascăli, capete încoronate şi încornorate şcl., aşa că astăzi rar se va găsi chiar în Parisul Orientului vreo fiinţă omenească care să nu-l adoreze.

Părerea acestor autori se reazimă pe manuscripte, colecţiuni, chronice, gravuri de metal, piatră, lemn, fotografii, pe care oricine le poate vedea în arhivele tutulor gazetelor hazlii şi nehazlii din capitala Belgiei orientale, descoperite în deosebite timpuri şi prilejuri, precum la săpăturile făcute la Turnul Colţii, la străpungerea tunelului de sub Pasajul Român, la punerea temelielor Teatrului Caragheorghevici şcl. Noi

dăm fireşte, din spirit de neutralitate, sub rezervă vederile acestor învăţaţi în privinţa *Moftului,* deşi înclinăm mai mult către cei din urmă, cari după părerea noastră au aerul mai serios.

Învăţaţii apuseni însă au uitat să spună unde şi cum dă oracolele sale zeul aşa-numit *Moftul,* căci fiecare zeu important care se respectă trebuie să dea oracole.

Nu putem prin urmare încheia mai bine acest studiu mitologic decât desăvârşind părerile lor şi spunând că *Moftul* îşi dă oracolele prin ziarul cu acelaşi nume, *Moftul român,* care apare în Bucureşti de două ori pe sâptămână a 15 bani numărul — ieftin şi bun!

O NECUVIINŢĂ

Pofteşte-l la nuntă, să-ţi zică la mulţi ani! e o vorbă românească veche, care caracterizează pe omul fără tact, fără pricepere şi fără gust, budalaua, mangafaua ce nu poate niciodată înţelege ce se potriveşte şi ce nu s-ar potrivi.

„Poftitul la nuntă" de astă dată este Teatrul Naţional.

Se ştie mai întâi că în admirabila feerie a lui Shakespeare *Visul,* motivul comic este rezultatul florii magice, pe care drăcuşorul de Puck o dă pe la nasul mândrei Tilania. Zâna, atinsă de parfumul fermecat, se orbeşte până într-atâta, că începe a adora pe gogomanul de Bottom, al cărui cap, printr-o ironie a lui Oberon, a fost preschimbat într-un cap de măgar. Mângâieri, sărutări, alintări, pe toate i le dă Titania, şi el, Bottom, drept orice răspuns, mişcă plin de încredere şi cu satisfacţie din vârful urechilor.

Se ştie apoi că presa noastră, a cărei licenţă trebuie să despere pe orice om onest— o presă, care nu mai are nici un scrupul de limbagiu, o presă, care ar merita cenzura pentru neruşinatele ei abateri de la regulele bunei-cuviinţe, o presă, în fine, fără lege nici Dumnezeu — se ştie că presa noastră a exploatat, şi publicul indus în eroare a primit şi pus în circulaţie o sumă de glume, mai mult sau mai puţin mitocăneşti, despre dezvoltarea anormală a ornamentelor auriculare ale prinţului nostru moştenitor.

"Ne întrebăm dar: când tânărul nostru prinţ vine într-un Teatru Naţional, în aşa circumstanţă, însoţit de mireasa sa, e lucru cu minte, cu tact, cu pricepere, ca Teatrul Naţional să arate pe Titania mângâind pe urecheatul Bottom?

Credem că nu, şi sperăm că dacă pe viitor nu se va suprima scena dintre Bottom şi Titania, cel puţin se vor scurta urechile fenomenale ale

fericitului, pentru ca aluzia să nu fie prea din cale-afară transparentă şi ireverenţioasă.

CULMEA NENOROCULUI

S-au zis multe despre oamenii nenorocoşi. Unul a spus:

„În ziua când m-oi face pălărier, sunt sigur că toţi oamenii or să-şi piarză capetelel”

Altul, un om adesea păcălit, a adaos:

„Dacă aş avea eu cap, sunt convins că nu s-ar mai fabrica pălării!

Care ar fi însă culmea nenorocului?

Îndată după apariţia *Moftului,* să nu mai aibă moftul căutare în patria română!

Imposibil!

MEDIUL SPIRITIST

Mediul este un mijlocitor.

El mijloceşte comunicarea între spirite, fie între unul încarnat şi altul liber, fie între două incarnate, fie între mai multe.

Mediul trebuie să fie eminamente sensibil, discret, dezinteresat şi sincer.

El trebuie să poată cădea în isterico[33] după voinţă.

El trebuie să crează în Credinţă, să iubească Iubirea, să ştie Ştiinţa, să spere Speranţa: Iubire-Dezvăluire, Credinţă-Ştiinţă, Ştiinţă-Speranţă, iată Mediul!

Cum lucrează Mediul?

El se aşează pe un scaun înaintea unei mese, ţine un condei în mână şi cade, la o comandă dată, în stare de amorţeală completă; nu mai vede, nu mai aude, nu mai miroase, nu mai gustă, nu mai are pipăit.

Poţi să-l înţepi, nu mişcă; vâră-i degetele în ochi, nu clipeşte măcar; trage-i cu tunul la ureche, nu se clatină; poţi să-i dai pe la nas cu orice, nu strănută; pune-i pe limbă un lucru ce nu-i poate plăcea, nu se strâmbă; este în sfârşit fără a fi. Spiritul lui s-a dat într-o parte ca să lase să treacă prin corpul pentru moment vacant spiritul chemat din văzduh.

Atenţiune! începem!

Un fachir, preot al spiritismului, pune solemn întrebarea către spiritul evocat ce trebuie să se prezinte în Mediu.

Mediul, până aci înţelenit cu condeiul în mână, începe a scrie răspunsul pe o bucată de hârtie; scrie, scrie până se opreşte.

Fachirul ia răspunsul şi-l citeşte în gura mare:

Senzaţie! Fachirul face un semn, Mediul este dezlegat: dez-legare—reincarnare—spiritul propriu al Mediului reintră în incarnaţiunea sa.

Mediul se deşteaptă şi... pe onoarea lui nu ştie nimic din câte s-au petrecut.

Mediul scrie curat şi în orice limbă vrea spiritul evocat să se exprime, chiar într-o limbă pe care n-o cunoaşte decât un amic al Mediului. Programa evocărilor şi chestiunilor trebuieşte comunicată Mediului cu o săptămână înainte de seanţă, mai cu seamă pentru a-i garanta sinceritatea acestuia.

Se întâmplă însă uneori că Mediul, nu destul de bine înţepenit, să facă mici greşeli în scriere, de aminteri[34] uşoare de îndreptat.

Astfel, odată la întrebarea: „Bunicu-meu era muzicant: cu ce cânta el?" Mediul—fără să ştie bine franţuzeşte, notaţi bine — scrise: „Ah! flute!"[35] în loc de: „De *la flute"*[36]*,* deosebire regretabilă.

Altă dată, preotul întreabă spiritul unui divin răposat: „Vremea trece, moartea ne soseşte — ce trebuie să facem?" şi Mediul scrie: „Să mă slăbiţi cu dragostea!" în loc de: „Să mă slăviţi cu dragoste!"

Altă dată, iar la întrebarea preotului: „Ador muzica—îmi pare rău că n-am învăţat-o şi p-aia, poate scriam şi vreo operă — la vârsta mea cu ce mai pot învăţa să cânt?" Mediul scrie: „Cu Olga" [37] în loc de: „Cu orga!"

Dar nu face nimic. Asemenea mici greşeli lesne se trec cu vederea de iniţiaţii sublimei ştiinţe a spiritismului.

O LAMURIRE

Primim (de la o damă desigur, scriptura şi felul de a judeca nu mai pot lăsa nici o îndoială) nişte aspre critice asupra unor articole, şi totodată şi laude pentru altele. Doamna sau domnişoara — căci asta nu o putem şti la sigur, asta e cum se simte dumneaei — se vede că pe de o parte e mulţumită de unele dintre glumele *Moftului român,* iar pe de altă foarte supărată pe modul nostru de a vedea lucrurile. N-avem alt ce răspunde decât că cu de toate nu se poate, că orice lucrare omenească este totdeauna sortită a nu fi perfectă, deşi nu imperfectibilă.

Dama îşi însoţeşte criticele cu această măgulitoare întrebare:

„Nu-i păcat ca autorul *Nopţii furtunoase*, *Făcliei de Paşti,* şcl. să publice asemenea gazetă de *bas-ètage*[38]*?”*

Răspundem: O fi! însă autorul în cestiune s-a socotit că, pe potriva puterilor sale intelectuale şi pe potriva cererii, a oferit destule mofturi până acuma onor. public român. „Ia să dau la lumină şi ceva serios!” şi-a zis el, şi a scos *Moftul român,* care, slavă domnului! până acuma vedem câ merge binişor: n-avem de ce ne plânge!

Şi mai la urmă, ce să mai vorbim una şi alta! Nu poate cineva mulţumi pe toţi bărbaţii, darmite pe toate damelel

POLEMICĂ ÎN PERSPECTIVĂ

În ultimul moment, punând mâna în mare grabă pe un număr al *Constituţionalului,* simţirăm că spiritualul oficios, liric la zile mari, dă să ne muşte. E vorba de o notiţă, plină de spirit de aminteri, intitulată *Ştire falsă* — o rubrică de invenţie proprie, care va rămâne clasică în jurnalistica noastră — în care foaia, cu frecuentele „poiene .misterioase" şi cu „mirosul de smirnă" atât de necesar în situaţie, ne impută că n-avem destulă sare şi că de aceea noi cei de la *Moftul român* „am fi comandat la Ocnele-Mari un vagon de sare, care încă nu ne-a sosit!"

A! mii de poiene misterioase şi de bombe! asta este prea mult! E o provocare în regulă, pe care ne-o fac spiritualii oficioşi.

O primim! A! va fi o polemică foarte caldă. Până atunci le zicem adversarilor noştri cu poetul:

„Când mănânci aşa iahnie
Nu mai face gălăgie!"

Iar dacă-i vorba de sare, mai bine confraţii s-ar gândi nu la noi, ci la iahnia dumnealor; ori, în fine, dacă le place şi fără sare, să le fie de bine!

Atât pentru azi ! La luptă în curând! La luptă, se înţelege nu dreaptă, căci la iahnie nu ne putem pune cu spiritualii noştri adversari.

UN TENOR SCĂPĂTAT

E frumoasă şi strălucită cariera cântăreţului. Adevărat că el nu poate lăsa nici o urmă vădită a talentului său, decât doar atestările contimpuranilor. Dar pot acestea să ne dea impresia ce ne-o producea chiar talentul cântăreţului; a murit? nu lasă în urmă-i decât o vagă suvenire. Aşa e cântăreţul, aşa actorul, tot aşa orice executant instrumental.

Şi poate tocmai pentru că sunt aşa de ingrate după moarte aceste cariere, ele sunt aşa de încoronate de glorie şi de răsplată materială în viaţă: e o dreaptă compensare pe care publicul le-o dă instinctiv.

Prin contrariu ne-am explica de ce producătorii intelectuali, aceia cari după moarte lasă un patrimoniu durabil care să facă onoarea neamului lor, nu primesc, în cele mai multe cazuri, de la contimpurani decât spanac.

„Domnul acesta — gândeşte cu drept cuvânt lumea — are să capete de la copiii noştri destule laude şi chiar statuie; asta o să coste destui bani: i-ajunge atâta; acuma să se mulţumească cu cartofi copţi!”

Aşa, Millo, care a dus o viaţă strălucită trăind ca un prinţ, astăzi la adânci bătrâneţe vegetează într-un ungher, uitat aproape de toţi; iar lui Eminescu, care a dus o viaţă de pârlit, îi plouă onorurile, elogiurile şi busturile.

Strălucea într-un timp oarecare pe scenele europene un faimos tenor italian *di primo cartello*[39].

Ovaţiuni, buchete, coroane, ode şi sonete, mai mult sau mai puţin cu ştirea impresarului; daruri scumpe de la doamne, mai mult sau mai puţin fără ştirea bărbaţilor respectivi; şi aur... o mină: California toată într-un *do diezl*

Dar, vai! ce se-ntâmplă într-o zi? Artistul simţi că-l râcâie în gât...

„O indispoziţie trecătoare” — îşi zise el — şi seara s-a amânat reprezentaţia.

Din nenorocire, însă, a doua zi, a treia şi cele următoare, indispoziţia a persistat... Până în cele din urmă s-a convins omul că glasul i s-a stins... California s-a sleit: adio, glorie şi fericire!

Nesocotit ca cea mai mare parte dintre favoriţii muzelor, el trecuse prin valurile de aur cum trece câinile prin apă: nu se lipise de el o picătură.

Ce să facă dar?

A coborât încet-încet treptele scenelor celor mari şi s-a dus la teatrele de a doua mână, apoi de a treia şi aşa tot mai jos până când d-abia mai putu fi admis să zbiere pe un teatru de subprefectură.

Aci însă era dificil publicul, tocmai poate pentru că plătea locul întâi un franc şi jumătate, iar galeria 20 de bani... şi se juca de două ori pe săptămână.

Întâia seară, debutul *„ilustrului”* tenor.

Ernani... Ruina apare: satisfacţie mare în public. La primul recitativ, răceală. Începe cavatina... murmure. La cadenţă... fluiere, ţipete, urlete: *Fuori! Abbasso! Mascalzone! Alla porta!*[40]

Tenorul nostru rabdă şi urmează acompaniat de un zgomot infernal.

A doua seară *Trovatore...* acelaşi succes.

A treia *Lucia:* apariţia lui Edgar este primită într-un mod îngrozitor.

Atunci tenorul face semn publicului că vrea să vorbească. Deodată zgomotul se opreşte. Artistul se apropie de rampă şi spune:

„Doamnelor şi domnilor,

Ştiţi dumneavoastră cât sunt eu plătit aici ca să vă cânt?... 20 lei pe seară... Ei! Nu cumva o să pretindeţi să vă cânt pe 20 de lei ca pe zece mii?... Apoi dacă aş putea cânta cum ştiu eu, aş fi ajuns să cânt aici la dumneavoastră?”

Micul spici al marelui tenor a produs efect. El a făcut o bună schimbare în opinia publică locală şi artistul a putut obţine acolo câteva zile fericite la sfârşitul carierii lui pierdute.

Rar publicul, afară de cel român se-nţelege şi îndeosebi de cititorii *Moftului român,* are conştiinţa de ce poate şi are drept să pretinză!

O REPLICĂ

Am avut onoarea să declarăm o dată că nu punem mâna pe *Constituţionalul* decât la cea din urmă nevoie; ca să te hotărăşti a te pune la aşa lectură serioasă, e treabă mare. Oricum însă, eşti om şi trebuie să te impui, ş-aşa am văzut că spiritualii oficioşi cu „poienele misteri-oase", urmate de „binefăcătorul miros de smirnă", ne răspund la notiţa din numărul nostru trecut: în ruptul capului, ei ţin „să mai facă gălăgie".

Într-o „ştire falsă", dar umplută de spirit, ca după obicei, spun că cei de la *Moftul,* nemulţumiţi cu sarea naţională, am avea nevoie să căutăm sare la Atena. Adică cum, la Atena?

Dacă e vorba de Atena propriu-zis, ca aluzie la origina noastră mai mult sau mai putin neromânească, răspundem: aducă-şi primul redactor al oficiosului aminte că la noi, la gazete, e greu să găseşti pe toţi români *pur sang* „fără cusur" originar. Un redactor mai la urmă e destul să nu fie nerod până să se crează de spirit fără să fie; acela e-n adevăr cusurul principal, căci acela se vede în public; celelalte privesc familia respectivă...

Dacă însă e vorba de Atena cu privire la sarea atică, apoi asta s-o recomande cine ar avea măcar atâtica.

P.S. — *Moftul român* pune un premiu de 20 de lei pentru acel care va găsi în *Constituţionalul o* vorbă de spirit.

Condiţiile concursului: bucata adusă la concurs, rugăm, dacă se poate, să fie originală.

CUGETĂRI

1

Evanghelistul ne spune: dacă-ţi dă cineva o palmă, întoarce obrazul tău şi pe partea cealaltă.

Bunătatea moralistului putea merge şi mai departe: dacă prinzi pe cineva la nevastă-ta, cere-i pardon şi pofteşte-l şi mâine seară.

2

Intr-o serată literară, opiniile cele mai sincere sunt adesea căscă-turile.

3

Artistul trebuie să fie bărbat — muzele sunt femei.

4

În politică, un om fără principiile noastre e un om pierdut; el se poate regăsi când ni le îmbrăţişează.

5

Deplorabil te poate face oricine; numai tu însuţi te poţi face ridicul.

LA TRIBUNAL

— Pune mâna pe cruce şi zi după mine.

— Lasă, domnule prezident, ştiu eu *(jură).*

— Nu uita că legea pedepseşte pe martorii cari nu spun adevărul.

— Lasă, domnule prezident: ce Dumnezeu atâta lucru să nu ştiu?

— !?

— Sunt martor de-atâta vreme!

CHESTIUNI MILITARE.
— PROGNOSTICURI
RĂZBOINICE. FUMURI DE CUCERIRE

Depeşe cifrată a împăratului Germaniei către regele României:
Extraurgentă:
„În România ai tu tunuri bune?
Răspuns plătit zece cuvinte.”

Răspunsul regelui României:

„Da; aşa zice directorul Regiei; dar eu obicinuiesc havane austriace.”

O PILDĂ

A fost odată un francez, un anume marchizul *de Bievre,* care a rămas până acum vestit pentru calambururile şi jocurile sale de cuvinte, şi cu drept cuvânt. Fiindcă îşi repeta glumele lui foarte des, oamenii târzii la pricepere îl bănuiau totdeauna, chiar când vorbea cu înţeles propriu, că face un calambur.

Aşa odată, marchizul de Bievre, ieşind de la curte, pofteşte în trăsura lui pe un conte:

— Domnule conte, mă rog.

Contele stă şi se gândeşte: „Iar un joc de cuvinte desigurl" Şi se gândeşte. După câteva momente, zâmbind:

— Domnule marchiz, nu-l înţeleg; e greu.

— Nu, domnule conte, nu-i nici un calambur. Poftiţi, e târziu, ne-aşteaptă la dejun.

— Nici p-ăsta nu-l înţeleg, trebuie să mi-l explici, zise contele şi se sui în trăsură.

Nu în toate cuvintele *Moftului* stă un îndoit înţeles.

TRECUTUL ŞI PREZENTUL
ISTORIE ŞI LIMBĂ

În cercurile literare şi ştiinţifice din Capitală nu se vorbeşte decât de ştirea îmbucurătoare că savantul nostru limbist d. B.P. Hăsdău va da la lumină în curând o publicaţiune de cea mai mare importanţă sub titlul *Trecutul şi Prezentul — Istorie şi Limbă.*

Deşi vastele cunoştinţe ale bătrânului academician sunt o garanţie că lucrarea aceasta are să fie din toate punctele de vedere eminentă, totuşi naşte întrebarea: în ce parte are să fie mai tare genialul autor în istorie sau în limbă?

Se ştie de aminteri că spiritualul spiritist încă de multă vreme a renunţat la istorie. Afară de mici încercări pasajere, istoria a rămas pentru d-sa ca şi uitată. Pe lângă *Sic cogito* — monumentala expunere a spiritismului — d-sa nu a făcut şi nu face de atât amar de vreme şi cu o activitate prodigioasă, decît limbă: limbă şi spiritism, spiritism şi limbă.

Cu oarecare siguranţă prin urmare, se crede că partea principală a lucrării, istoria, va fi atinsă numai în treacăt, şi din punct de vedere limbistic numai; iar limba, din punct de vedere istoric, va fi temeiul lucrării.

Aşa fiind, noi credem că mai nemerit ar fi fost să se intituleze eminenta lucrare a savantului academic: *Istoria ca Limbă şi Limba ca Istorie.*

DIN ALBUMUL UNEI PIANISTE
Urare din partea vechiului său profesor,
maestrul T r e m o l o

Să-ţi fie viaţa o *simfonie* cerească. Când te vei mărita să ai parte de un bun şi vrednic *dirijor* care să ştie bate bine *măsura.* Zi cu zi, *d-a capo al fine,* viaţa să vă fie un *acord perfect.* Să vă ferească Dumnezeu, marele *armonist,* de orice *disonanţă.* Totuşi să fii totdeauna *forte.* Chiar dacă te-i sfădi uneori cu dirijorul tău, ca *intermezzo,* fă-o *pianissimo,* însă *risolutto;* caută numai să ai un *motiv chiaro e brillante;* evită cu toate astea prea multele *variaţiuni* şi *fiorituri* cari nu mai intră în gustul modern. Dacă vezi că nu merge, poţi s-o iei cu *o octavă* mai sus. Să trăiţi *largo,* să petreceţi *allegretto scherzando con brio.* Orice veţi dori *presto* să se împlinească... Şi când vei fi stăpână de casă, pentru ca menajul să meargă *cu tact* şi *con motto,* nu uita să iei bine *seama la* chei.

INSTANTANEE
UN OFICIOS[41]

Clasa reptilelor — Ordinul Saurienilor — subordinul Guvernului — Familia săracă, dar neonestă — Genul *ennuyeux*[42] — Speţa infectă.

Particularităţi: iubeşte cu deosebire fundurile[43] secrete.

O RĂUTATE

Confraţii de la Adevărul publică instantaneul directorului nostru, pe care-l reproducem aci îndată. O singură observare avem de făcut: instataneele trebuiesc totdeuna să aibă şi o notă simpaticâ — nu trebuiesc să fie numai şi numai răutăcioase. Bine că n-a adăogat Adevărul că directorul nostru e aşa de sceptic incât ar fi în stare să-şi facă singur instantaneul simpatic:

I.L.Caragiale

Fost sufler, fost autor şi director de teatru, a contractat din copilărie multe din apucăturile actorilor: e tipul cabotinului literar.

Autor a multor opere de mare valoare — pe cari are să le scrie... Dar nu! nu va mai lucra nimic serios într-o ţară de mofturi, unde nu se încurajază arta şi literatura adevărată. De aceea şi pusese de gând să părâsească acest Orient incult şi să se exileze de bunăvoie în Occidentul luminat — la Kecikemet.

Singurul bucureştean care s-a alipit de fosta „Junime" literară din laşi — *rara avis,* gâscă rară.

În politică, lipsă totală de principii, totuşi o extremă consecuenţă: votează regulat cu opoziţia, deşi îi este totdeauna antipatică.

Posedă secretul de a-şi câştiga vrăjmaşi noi şi de a-şi pierde prietinii vechi. Dintre aceştia, puţinii cu cari încă nu s-a certat îi găsesc oarecare merite ca prozator.

Neavând un unchi în America, a trebuit sa se mulţumească cu o mătuşe în Europa.

Şi-a făcut studiile la şcoala lumii — unde nu se cer examene.

Particularităţi: Meloman; ureche, memorie şi gust muzical bine dezvoltate. Superstiţios; îi place să-i trosnească chibriturile: e semn că vin bani, de aceea nu uită niciodată să le usuce înainte de a le întrebuinţa.

SFATURI

1

Preferaţi săpunul român caşcavalului străin: o industrie naţională nu se poate întemeia decât cu oarecari mici sacrificii din partea consumatorilor!

2

Nu ziceţi niciodată unei dame: vă cunosc de când eram copil — ci: vă cunosc de când eraţi copilă.

3

Nu căutaţi totdeauna inspiraţia la un kilometru, ea ne stă foarte adesea sub nas — dacă n-o găsim, e că poate ne uităm pe deasupra ei prea departe.

4

Luaţi o jumătate de afirmare a unui ziar opozant şi amestecaţi-o bine cu o jumătate de dezminţire a unuia guvernamental — iată o reţetă adeseaori bună pentru a afla adevărul.

METEOROLOGIE

De două luni n-a dat o picătură de ploaie. Recolta este serios ameninţată. Niţă Pistrui şi Mitru Buzatu vorbesc cu boierul, proprietarul.

M i t r u (scărpinându-se-n cap): ...Şi d-aia inisem pă la-mneata..., zic: hai să mai mergem pă la boierul, că uite cu pustia asta de secetă... ne-am prăpăditără de tot de tot!

B o i e r u l: Apoi nu mai ţine mult seceta, Mitreo; mâine, poimâine, plouă.

N i ţ ă: Să dea-Mnezeu! da nu-mi ine a crede, boierule.

B o i e r u l: Dacă-ţi spun eu! Sigur.

Mitru (învârtind căciula în mână): De!... Poate-o hi ştiindă boierul, vere Niţă...

N i ţ ă (scărpinându-se): De, poate o hi ştiindă *(uitându-se pe cer),* da... vorba... nu prea are semne...

B o i e r u l: Ce-ţi spui eu! Aici la barometru scrie. Uite cum s-a lăsat de jos limba.

N i ţ ă (zâmbind sceptic): De!... mai ştii minunea!

Peste noapte, furtună grozavă... Ş-apoi ploaie... ploaie trei zile... o săptămână... două.

De o lună plouă-ntr-una. Niţă şi Mitru se-ntorc la boierul.

N i ţ ă (intrând cu căciula-n mână şi-nvârtind-o): Uite ce e, boierule, vorba ine, de ce inisem noi pe la-mneata.

M i t r u (scărpinându-se): Ia vorbeam şi cu Tudorache al Păunii să iie şi el, da pasămite s-a dus să caute un bou, de s-a rătăcit, că ita ca ita, cum o ştii şi-mneata, dar-ar lupu-n cornu ei...

N i ţ ă: ...Inisem să te rugăm de-o istorie.

M i t r u: ...Că ziceam că de! şi-mnitale-ţi pasă, dacă-i la o adică...

B o i e r u l: Ce?

N i ţ ă: Vorba ine că adicătelea, să nu hie cu supărare, vorba lui nea Mitru, şi-mnitale ţi-ar fi

bine, că trecui pe colea pe devale de la aria nouă; să vezi grâul... e culcat de tot de tot... l-a prăpădit ploaia... boierule.

B o i e r u l: Ei, ce?

N i ţ ă: Ine vorba... că dacă nu te-i supăra...

B o i e r u l: Ei, ce? spune.

M i t r u: Vorba e, inisem pă la-mneatale să te rugăm dacă pofteşti, să-ţi faci pomană să mai dai cu deştu la bulametru ăla, să-i mai potriieşti limba...

N i ţ ă: ...Că ne potopeşte de tot ploaia asta, stare-ar pustie!

EPIDEMIE

Primăvara, cu toată reputaţia pe care au vrut poeţii să i-o facă, este anotimpul epidemiilor: pneumoniile, pleureziile, scarlatina, gâlcile şi mai presus de acestea o altă serie tot aşa de grozavă: concerte de binefacere, reprezentaţiuni în beneficiul unei familii mai mult sau mai puţin sărace, în profitul unui tânăr sau al unei tinere debutante, care încă de acum cincisprezece ani promite atât de mult, sau, în fine, pentru înfiinţarea unei şcoli române *in partibus infidelium*[44], ori pentru ridicarea bustului unui nemuritor răposat, care a vegheat să şi-l ridice singur încă din viaţă şcl.

Despre pneumonii, pleurezii, scarlatină, gălci şcl**.** d. dr**.** Babeş a dat şi dă totdeauna regulat cu o lună de zile înaintea votării bugetului — nu de altceva, dar fiindcă se nemereşte tot primăvara să se voteze şi bugetele — toate instrucţiunile necesare publicului; ele se rezumă în câteva cuvinte bine simţite: feriţi-vă de apa filtrată după altă sistemă decât sistema Babeş — sistemă eminamente naţională şi istorică, cu piatră acră.

Este, credem, de datoria noastră să dam la rându-ne instrucţiunile necesare pentru a preveni epidemiile din seria a doua. Aceste instrucţiuni vor fi scurte, ele nu cer nici un aparat special şi le dăm gratuit poporului nostru aşa de încercat în privinţa aceasta în timpul din urmă. Iată-le:

> Ocoliţi locurile frecventate de artişti, mai cu deosebire tragici şi comici.

Evitaţi pe mama şi pe soţul tinerei debutante care promite de atâta vreme un viitor deja trecut.

Când un om ras peste tot obrazul, sau o damă de la Comedia Română vă întâmpină cu ochi lacomi şi cu surâsul pe buze — căutaţi numaidecât în fundul imaginaţiei o călătorie depărtată la care trebuie să porniţi chiar astă-seară, sau un doliu de familie, care vă opreşte de a asista la petreceri

publice, sau cel puţin o boală nervoasă, care vă obligâ să vă culcaţi seara de la opt. În cazul cel mai rău: aţi uitat punga acasă! luaţi biletul pe datorie şi mergeţi apoi de-l înapoiaţi în seara de reprezentaţie la casă, fiindcă aţi plecat la ţară încă de ieri.

Dacă aţi avut nenorocirea să nu puteţi lua la vreme aceste măsuri profilactice, şi n-aţi putut scăpa neîncălţaţi cu un bilet, nu mergeţi la concert sau reprezentaţie: veţi găsi Ateneul sau teatrul încuiat: „Din *cauză de indispoziţie* concertul se amână pentru altă dată”.

Feriţi-vă primăvara de epidemii!

REFLECŢII

Reflecţia unui fotograf. — Omul este un animal care pozează.

Reflecţia unui papugiu. — Vulgul vrea să fie încălţat: deci, să-l **în**călţăm!

„MOFTUL” ÎN FAŢA OPINIEI PUBLICE

Fără glumă, sunt oameni cari dau prea multă atenţie şi importanţă *Moftului;* nu ne aşteptam la atâta onoare. Critice aspre se îndreptează asupră-ne: ba că nu suntem serioşi; ba nesăraţi; ba ne batem joc de naţiune, de patrie, de idealurile măreţe etc., că ne batem joc până şi de morţi; că suntem o primejdie publică, o nenorocire pentru generaţiile tinere, un virus social, o gazetă pornografică, ce ar merita să fie suprimată pe cale poliţienească şi pe care cineva nu o poate lua decât cu cleştele.

Mai întâi s-o luăm, metodic, de la coadă. Pe noi ne importă numai să ne citească publicul; apoi ne-o lua cu mănuşa, cu cleştele ori cu mâna goală, de asta puţin ne pasă, şi nici nu poate fi altfel, de vreme ce ne cunoaştem lumea şi ştim că, dacă e vorba de aşa ceva, partidele politice au obiceiul să nu atingă organele de păreri deosebite altfel decât cu cleştele: aşa iau liberalii *Timpul,* aşa conservatorii *Voinţa* şcl., căci, într-o ţară constituţională ca a noastră, ce poate inspira un adversar „infam” alt decât dezgust?

N-am râs de morţi, feritu-ne-a Dumnezeu! am glumit numai despre mofturile debitate la ocazii funebre de către cei vii. Nu putem fi un ziar grav, fiindcă ne-am propus dintru început să ne ferim de asta,şi ne-am propus-o pentru că, după o matură socoteală, am văzut că presa română are destule organe grave.

Nu ne batem joc de România şi de românism, vorbe care se pronunţă şi se scriu cu un singur r, ci de *rrromânism* şi de *Rrromânia* 26 cu trei *rrr*; nu de popor, vai de capul lui! râd destul atâţia de el! ci de *poppor,* ba câteodată şi *bobbor,* când e *rromânul* „supărat” şi răguşit de supărare.

Ce-i drept, în politică parcă găsim până acuma chinorosul preferabil cotonogelii — nu ca chestie de coloare politică, fiindcă noi, ca nişte

moftangii sinceri, mărturisim că nu facem parte din nici un *marre partid historric!* — dar pentru cuvântul că chinorosul cu spălătură tot se ia, dar bătaia, după cum spune înţeleptul proverb, nu se mai întoarce.

Spunem pornografii?... Sfidăm pe cineva să ne arate un şir pornografic în *Moftul.* A! dacă ar veni să ne interpreteze un Machiavel sau un Talleyrand, care se lăuda că din trei rânduri ale unui scriitor îl poate face să merite spânzurătoarea, se-nţelege că ne-ar băga la ocnă — neavând la noi pedeapsa capitală.

Dar la ocnă ne-au şi trimis aceia cari ne imputau că n-avem destulă sare. Despre sare, ce să zicem? are omul câtă poate avea; dar şi la aceasta avem o apărare: cel ce se ştie a nu avea nici o lipsă în această privinţă, acela să ne arunce întâi piatra. Şi ce-i drept numai unul s-a găsit până acuma aşa de nevinovat, *Constituţionalul.*

Că umblăm după câştig şi am ales scandalul ca mijloc, asta ce e drept e cam aşa; dar „scandalul" este pare-ni-se un cuvînt prea aspru, „moftul" credem că e de ajuns.

În fine, la ameninţările cu suprimarea mai mult sau mai puţin apropiată a *Moftului,* strigăm sus şi tare că Pactul fundamental, pe care şi l-a dat Naţiunea în suveranitatea ei, şi toate *instuţiunile* noastre liberale se opun categoric la aşa ceva. Mai la urmă, care guvern ar fi nebun să calce *Constituţiunea,* să facă scandal pentru un „Moft". Unde mai pui apoi că noi totdeauna vom fi de principiul că cu guvernul s-o lăsăm mai domol decât cu opoziţia.

Ce, am fi copii? de-abia ne-am înjghebat o redacţie cu două mese şi trei scaune; să ne pomenim cu *bobborrul „supârat"* că vine şi ne strică mobilele şi poate şi cu ce şedem pe ele? Doamne fereşte!... s-a mai întâmplat.

Ş-acum, dragă cititorule, după aceste desluşiri, urmează, te rugăm, a ne citi mofturile; fii indulgent

cu slăbiciunile şi prostiile noastre; ia-ne în nume de bine glumele, şi nu uita că şi un „Moft” ca acesta reclamă oarecare necaz şi bătaie de cap:

Enfaveurdubadinage,Faitesgrâceàlaraison

o
n
.
4
5

ELOCUENŢA

Auzite la o întrunire publică:

„Ciocoii vor să meargă mai departe: ei vor să calce în picioare tot ce e mai înalt, religiunea, pentru ca apoi să ne poată pune taxe ca să ne omoare şi să ne îngroape de vii şi apoi să ne sugă toată sudoarea de la care atârnă viitorul copiilor dumneavoastră, pe când ei se resfaţă la putere, susţinuţi de *cineva* mai sus pus în contra voinţei acelora ce le striga: până când? Iată viitorul pe care l-am văzut de mult realizat sub guvernul reacţionar!

Însă nu! Reacţiunea nu va reuşi să asasineze o naţiune care a ştiut aşa de bine să moară la Plevna... etc.!...”

Auzit la înmormântarea unui om politic:

„...Decedatul era dintre acei bărbaţi cari-şi ridică din viaţă un piedestal, de unde numele lor zboară din gură în gură şi din secol în secol! Marile principii sunt totdeauna baza puternică şi solidă care face frontispiciul oricărui edificiu naţional: răposatul era dintre[46] aceia. Fără asemenea răposaţi, o naţiune nu poate trăi. Să luăm dar cu toţii stindardul patriotic care era infiltrat în vinele şi-n inima ilustrului decedat, pe care-l plângem că nu mai este între noi, şi să-l punem în fruntea noastră...”

POETUL ŞI „MOFTUL”

M-am întâlnit alaltăieri cu poetul Caton X..., unul dintre cei mai talentaţi parnasieni români. El se afla într-o dispoziţie de spirit cu desăvârşire sumbră: scrisese toată noaptea o poezie şi acum mergea la cafenea să bea un capuţiner. Am intrat în vorbă. Omul acesta, cu drept cuvânt, e amărât de tot ce-l înconjoară. El se vede nenorocit într-o epocă şi într-o ţară unde talentul serios nu este apreciat şi unde numai mofturile fac parale. Dar să dăm aci, mai bine decât o descriere, întreaga conversaţie ce am avut-o cu poetul: acest interview este plin de interes.

E u: Salutare, ilustre Caton.

C a t.: Salutare.

E u: Ce mai faci?

C a t.: Ce să fac... trăiesc... vegetez *(zâmbind sumbru).* N-am dormit toată noaptea... m-au torturat nişte terzine.

E u: Şi le-ai reuşit cel puţin?

C a t. (fără nici o falsă modestie): O! eu le reuşesc totdeuna terzinele. *(0 tăcere.)*

E u: Aproposito, ce zici de *Moftul* nostru?

C a t. (aci dezgustul dispare de pe figura poetului, dând loc la o încruntare, care nu ţine decât o clipă şi dispare ca să dea loc iar dezgustului):-Ce vrei să zic? dacă sunteţi, cum văd, mulţumiţi...

E u: Slava domnului! merge.

C a t. (dând din cap dezolat): Da, da, merge şi o să meargă, nu mă-ndoiesc; astea sunt lucrurile cari merg la noi: prostiile, mofturile — literatura serioasă nu merge. De la început am ştiut, văzind numai titlul *Moftul,* că o să reuşiţi. Iată ţara în care trăim, iată publicul nostru. Îi dai ceva sănătos şi muncit...

E u: Dar îmi pare că şi *Moftul* e sănătos şi muncit...

C a t. (izbucnind): Sănătos şi muncit... *Moftul?* A! Asta e prea mult! o foaie fără nici o sare, fără nici un pic de talent, plină de pornografii, şi care loveşte în tot ce e ideal, mare şi sfânt, care toarnă otrava batjocurii în spiritele din lumea asta şi din cealaltă, împingând pe tineri la scepticism, la antipatie contra tutulor frumoaselor formule clasice ale patriotismului şi ale artei! Sănătoasă?... o foiţă infamă, care nu respectă nici morţii, parodiând discursurile funebre!

E u (dezmeticindu-mă din ameţeala în care m-a aruncat cascada de elocuenţă}: Dar în fine...

C a t. (mai violent): În fine, în fine mergeţi înainte: asta reuşeşte la noi. Bateţi-vă joc de tot, de cer şi de pământ, de vii şi de morţi, de „noi şi de voi". Aţi găsit coarda care place unui public fără ideal şi fără busolă morală; corupeţi-l şi mai mult decât este corupt; rătă-ciţi-l mai departe pe căile necunoscute şi-ntunecate ale scepticismului, ale blazarii şi lepădării de cele sfinte.

E u (umilit): Oricum, mi se pare că...

C a t. (intrerupându-mă cu adâncă amărăciune): A! ce ţară!

E u (mâhnit): Şi eu tocmai vream să te-ntâlnesc, ca să te rog să colaborezi.

C a t.: Să colaborez eu la *Moftul?* să-mi prostituiesc pana cu pornografii şi insanităţi?! A!

Şi zicând el acestea, am intrat amândoi la Fialcowsky. Cu multă diplomaţie şi cu puţină cafea cu lapte, am obţinut pentru cititorii noştri frumoasa lui poezie *Erato, scapă-mă* această minune de rime

şi de fantazie, pe care o dăm mai sus, în numărul de astăzi.

Le-am citit aceste terzine în şedinţa plenară la redacţie şi am exclamat cu toţii:

„Ei! Cine mai poate scrie ca Caton? Frumos, nobil, admirabil talent!”

Dar când te gândeşti cu câte amărăciuni este legat talentul unui poet ca Caton, atunci îţi vine să zici: mai bine că nu am talent ca Caton. Noroc că nu sunt, că nu pot fi ca el! Mi-e frică de deziluzie şi decepţie! Nu vreau să trăiesc, nu vreau să beau, nici să mănânc atâta amar ca Caton: am groază de intoxicaţiune prin capuţine!

CACOFONIE

În momentul când punem sub presă şi când nu e chip să mai facem corecturi, un amic indiscret (un deputat independent), aruncându-şi privirea din întâmplare pe probele paginilor noastre, exclamă indignat:

— A! aceasta este un scandal. Cacofonia cu care se termină articolul dv. *Poetul şi „Moftul”* este neiertată. Căci să vă pun imediat într-o dilemă. Din două una: ori aţi făcut cacofonia fără intenţie, ori aţi făcut-o cu intenţie... Apoi dac-aţi făcut-o cu intenţie, aţi căutat cu dinadinsul efectul pornografic şi n-aveţi scuză...

— Nici o scuză? am strigat eu exasperat de strânsura inestricabilă a dilemii. Nici o scuză! (Cu glas tare.) Mai întâi, jur pe sfânta constituţiune, care garantează libertatea presei, câtă vreme aceasta nu e în opoziţie! jur pe sângele martirilor de la 14 martie 1888, căzuţi pe baricade la Orfeu, în Piaţa Teatrului şi-n strada palatului! jur pe toate idealurile politice, economice, finanţiare etc. că cacofonia a rezultat numai din iuţeala condeiului!

(Şi mai tare.) A! dar să admitem că este intenţionată. Ei! şi? pentru o mică cacofonie nenorocită, vrei d-ta să ne faci să credem că meritǎm ocna pe viaţă? Dar d-ta, care eşti deputat, tocmai d-ta să te revolţi? Dar unde se aud mai multe cacofonii decât în Camera dv. reacţionară? Dar cine, în plin Parlament, din cauza a două inocente iniţiale, a lipit la trei colegi infamele sobrichete[47] pe cari cerneala noastră ar roşi să le scrie aici? De unde aţi scos dv. că Camera să aibă singură privilegiul cacofoniilor? Şi ce este această şcoală iezuită, nedemnă de veacul XX *[sic]* care consistă în a învinovăţi pe altul că uzează moderat de ceea ce d-ta abuzezi mereu? Şi nu uita, domnule, că noi cel puţin avem scuza că

cacofoniile ies din vârful condeiului, iar nu din viu grai!

MOFTURI

1

Spicuiri din diverse carnete:

Al unui pesimist — Se spune că nu-i amor fără stimă... cu toate astea eu iubesc omenirea.

Al unui critic — Fiecare stană de marmură e o nucă al cărei miez este o Venus sau un Apollo; trebuie să ştii numai să dai binişor coaja la o parte.

Al unei înamorate — El!

Al unei cochete — Ei...

Al unui artilerist, tată de familie — Păziţi-vă copiii de Crup[48].

Al unui fotograf — A flata... aci stă toată diplomaţia.

Al unui lampist — Nu fumaţi...

2

Politica la Kilbler[49]:

U n guvernamental dinastic (cu ifos): Fiumeu trece premiul întâi cu Coroană.

U n o p o z a n t antidinastic (cu pică): Senţelege, dacă sunteţi vânduţi Neamţului!

3

La juraţi:

Martorul X..., un fel de n'nea Ghiţă, băcan fudul, „comersant, dom'le!”“ a depus jurământul.

P r e z i d e n t u l: Ai cunoscut d-ta pe servitoarea Maria?

Martorul (cu multă dignitate): Eu n-am a face cu servitoarele, dom'le !

4

Micului Spanacovici îi place mult să se uite la jocul de maca ce se face la *papa* regulat în toate serile. Profesorul îl întreabă la examen:

— Spune-ne, zece şi cu zece cât fac?

— *Bac[50]!* răspunde micul Spanacovici.

5

J u n e l e g a l a n t (cu avânt): Domnişoară, ce zici de luna asta splendidă? de parfumul teilor şi de aerul răcoros al serii, cari ne-mbată**...** ne transportă...?

Domnişoara (cu dignitate): N-avem obicei!

6

Io r g u, distrat, către Lina, cu dragoste: Miţo puică...

L i n a, distrată, către Iorgu, asemenea: Ce, Nicule dragă...?

7

Micul Spanacovici se-ntoarce de la examen. Madam Spanacovici mama îl întreabă:

— Spănăcel dragă, ce notă ai luat?

— Nouă, mamă.

— Bravo !

— Da; trei la matematică, trei la gramatică şi trei la istorie.

8

Din carnetul unui pungaş:

Iarna... la-nchisoare,
Vara... la răcoare.

9

Mititelul Spănăcel Spanacovici, rămas repetent, se consolă:

— Mai bine; tata e republican, e-n contra Coroanei.

10

— Fie, cocoană Mariţo, turbat îţi vine astăzi cu trandafirul ăsta alb în părul dumitale negru... E lucru mare...

— Cu plăcere, dar nu se poate!

MAGNUM MOPHTOLOGICUM

De ce n-are ursul nici coadă nici urechi? Darwinismul şi evoluţioniştii nu ne-au putut-o încă spune: ei se învârtesc necontenit într-un cerc întunecos de supoziţiuni — mediu, adaptabilitate, lupta pentru existenţă... Mofturi! Uite care e adevărul. Pe vremea când trăiau fiarele şi omul în bună pace, Adam l-a dus pe urs la un stup de miere să-l înveţe la lucru dulce. Ursul nu vrea să bage nasul că-i era frică de albine. Adam l-a apucat de urechi, şi trage şi trage până i-a rupt urechile, dar l-a vârât cu botu-n fagur. Când a dat Martin de lucru bun, a început să lingă, şi linge... linge... linge şi nu mai isprăvea. Când a văzut Adam că s-a dedulcit din cale-afară fiara, a apucat-o de coadă, şi trage, trage, trage, până i-a rupt coada... dar l-a scos din stup.

Va zice însă cititorul: ce are a face Adam, ursul şi mierea cu „Magnum Mophtologicum” al d-tale? Uite ce a face are. Aducă-şi oricine aminte de poezia noastră cu acest titlu, din zilele trecute:

”Şi s-a pornit bătrân

u-atunci La lucru cu ardoare, Darvai! păcat! s-

a-nţepenit Cu limba în *a* mare!”

Intrase ursul la miere, se dedulcise şi nu mai vrea să iasă. L-au apucat însă de coadele gherocului unul şi altul, şi trage-l şi trage-l, până l-au scos din *a* mare. Acu în urmă din repezeala trăsăturii s-a înţepenit în *ban.* Ei vezil d-aci e mai greu să-l scoţi că n-ai de unde-l mai apuca; coada i s-a prăpădit de mult! Poate că să- apuci de limbă; dar pe vreme de epidemie nu permite dr. Babeş să punem mâna pe aşa lucruri!

OLGA ŞI SPIRIDUŞ

Basm

A fost odată ca niciodată, daca n-ar fi nu s-ar povesti; a fost odată un unchiaş şi unchiaşul acela avea două patimi — ştiinţa limbilor şi învăţătura lui Spiriduş, că era vraci ca Neftinav-împărat din Alixăndria, şi procopsit nevoie mare, şi umbla cu fel de fel de fermece şi de iscodenii: că vorbea noaptea pe întuneric cu duhurile din lumea ailaltă, cu Aghiuţă, cu Spiriduş şi cu Belzebut şi cu Avimelech şi Luţifer şi cu Avesbiţa aripa Satanii; şi era mare pehlivan şi drăcos, că avea lefuri de la împărăţie să înceapă cărţi, care ar fi ieşit cât tratavanghelul de mari dacă le-ar fi isprăvit.

Şi aşa, s-a-ntâlnit unchiaşul acela odată cu o fată tânără, pe care o chema Olga şi cum a văzut-o, ce-i dă Aghiuţă în cap unchiaşului? zice fetii:

— Unde te duci, puică?

— Acasă, moşicule.

— Da... mă iei şi pe mine?

— Da ce să fac eu cu dumneata?

— Te-nvăţ eu.

— Da ce mai poţi dumneata să mă înveţi?

— Hei-hei! ai să vezi. Eu sunt dascăl de limbi...

— Aoleu!

— Şi ştiu şi vrăjitoria cu Spiriduş...

— Piei, drace!

— Şi am şi părăluţe...

— Atuncea... haide, moşule, zise fata.

Şi au plecat amândoi devale pân dosul Cişmegiului, şi fata mergea hupa-ţupa şi unchiaşul după ea tipa-tipa.

Şi când a ajuns acasă, s-a pus s-o înveţe vrăjile lui Spiriduş şi ştiinţa străină, de o băgase pe copilă în draci, cu atâta învăţătură, că nu mai ştia unde e capul, şi i-a dat parale pentru chirie, pentru lemne, pentru de toate care trebuiesc la o fată. Şi prinsese unchiaşul slăblciune mare de dânsa că era

ascultătoare şi silitoare la învăţătură. Atâta numai păcat! că fata avea un cusur: se gâdila când îi suflai în ureche, şi unchiaşul zor-nevoie să-i sufle în urechi; ea-l împingea, el aş! dă-i-nainte! Şi aşa, ori din pricina învăţăturii, ori pasămite din pricina duhului necuratului, începu fata să slăbească şi să se usuce pe picioare de ţi-era mai mare mila s-o vezi.

Într-o luni seară, tocmai mersese unchiaşul la vrăjitoriile lui, unde se-ntâlnea cu alţi spiriduşi de-ai lui de vorbeau cu duhurile — ea sta singurică la fereastră şi ofta... după ce? nici ea nu ştia, dar ofta după ceva, şi căsca de-i trosneau fălcile. Şi numai o dată aude zdranga-zdranga, o sabie, şi iacătă un ofiţeraş tânăr, tistul de sergenţi din Dealul Spirii.

— Bonsoar!

— Bonsoar!

— Da ce stai la fereastră aşa numai în cămăşuţă, nu ţi-e frică să răceşti?

— Aş! nu răcesc... am deschis niţel că mă simţ nu ştiu cum nevricoasă. Dar nu pofteşti în casă?

— Ba da.

Şi tocmai când şedeau tinerii la conversaţie, după ce-i spusese fata cum merge şiretenia învăţăturii unchiaşului, că a uscat-o de tot, începe să trosnească mobilile, şi fata zice:

— Aoleo! de n-ar veni afurisitul de unchiaş, că aşa-mi trosneşte-n casă de câte ori se apropie el cu duhul lui.

Dar tistul zice:

—Aş!

Da n-apucă să isprăvească vorba, şi s-aude o uruială grozavă la poartă şi trosnitură straşnică în odaie şi fata puf! în lumânare şi tistul huşt! subt pat. Şi a intrat unchiaşul în odaie cu o falcă-n cer şi alta-n pământ şi cu limba atrnând afară şi bolborosind şi duhnind flacări pe gură ca ducă-se pe pustii locuri. Şi o daăă strigă:

— Olgo! aicea miroase a duh străin.

— Nu se află.

— Mi-a spus vraja.

— Pe onoarea mea!

— Aprinde lumânarea...

Şi caută unchiaşul în pat, caută-n dulap, caută sub pat şi dă de tistul din Dealul Spirii, care tremura de frica lui Aghiuţă.

— Cine-i ăsta? strigâ închinatul.

— Ăsta... ăsta...

— Cine eşti? răspunde...

— Sunt în Dea-lul-Spi-rii-tist.

— Spiritist... Eşti spiritist?... De ce nu spui, omule! bată-te norocul.. Dacă eşti spiritist, apoi eşti de-ai noştri. Stăi să bem un ceai cu toţii.

Ş-aşa au petrecut seara-mpreună, şi pe urmă a dat unchiaşul lecţia fetii, şi zice unchiaşul tistului:

— Vrei să te-nvăţ şi pe tine solomonia şi ştiinţa străină?

Da tistul a răspuns:

— Mersi, nu, că am deocamdată altă ocupaţie.

Şi de atunci s-a împrietinit unchiaşul cu tistul şi regulat, după lecţia unchiaşului, când era fata obosită de lecţii şi de solomonie, venea tocmai la vreme tistul să facă amândoi conversaţie. Iar, de mulţumire, unchiaşul a stăruit, că avea putere mare în împărăţie, de l-a înaintat pe tist în grad.

---

[1] Contele Bismarck, cancelarul Germaniei.

[2] Alfons al XII-lea, regele Spaniei (1874-1885).

[3] Pretendent la tronul Spaniei, din anul 1872.

[4] Papa Piu al IXL-Lea- (1846-1878)

[5] Tignafes.

[6] Căile ferate ale statului (germ.).

[7] Cuvânt turcesc cu dublu sens: prăjitură şi (fig.) sumă mare de bani.

[8] Mareşalul Mac-Mahon, preşedintele Republicii Franceze (1873—1879).

[9] Cutia cu scrison (fr.). În ziar, greşeală de tipar: *„boître”.*
[10] În ziar, semn de întrebare.
[11] Prefaţă, în ortografia latinistă.
[12] Să umplu.
[13] Recunoscători; mai frecvent: *ingraţi* — nerecunoscători.
[14] Lucrare.
[15] Aducem.
[16] Mulţumiri.
[17] Osteneala.
[18] Îmbogăţi.
[19] Muncă.
[20] Lipsit.
[21] Greşeli. Toate expresiile 11-21, franţuzisme.
[22] Ortografia latinistă.
[23] Revistă umoristică, pronunţat antimonarhică, a lui N. T. Oraşanu.
[24] ată omul! (lat.).
[25] Pachebot (engl.).
[26] Doctorul Alois Drasch, de origine german, introducător al hidroterapiei la noi, decedat în 1894 (după *Dicţionarul contimporanilor* de Dimitrie R. Rosetti,. 1898, p. 68). Alta era părerea majorităţii corpului medical bucureştean, care-l socotea un şarlatan interesat şi un empirist primejdios (Dr. C. D. Severeanu: *Din amintirile mele,* I, 1929, pp. 105—106).
[27] Aluzie la folcloristul Th. Speranţia, devotatul lui Hasdeu.
[28] Poate Iordache Balş.
[29] Întocmai (lat.).
[30] Consistoriu.
[31] Nume de fantezie, şarjate. *Immerschnaps* pe nemţeşte ar însemna: mereu rachiu.
[32] Exemplarul din revistă defect.
[33] Transă.

[34] În text, greşeală de tipar: „amintiri”.

[35] A! drace! Literal: A! flaut! (fr.).

[36] Din flaut (fr.).

[37] Acest nume revine şi în istorioara spiritistă: *Olga şi Spiriduş,* pe care o dăm în volum. Să fi fost o intenţie de insinuare aluzivă, la o persoană din anturajul lui Haşdeu?

[38] Calitate inferioară, ordinară (fr.).

[39] De rangul întâi (ital.).

[40] Afară! Jos! Afară! (ital.).

[41] Ziar guvernamental.

[42] Plicticos (fr.).

[43] Joc de cuvinte cu*fondurile.*

[44] În Turcia, pentru aromâni („printre păgâni”, lat.).

[45] De dragul glumei,/Fiţi îngăduitori cu adevărul (fr.).

[46] Corectat după *Moftul romln,* 1893; în *Calendarul Moftului român* lipseşte „dintre”.

[47] Porecle (fr. *sobriquets).*

[48] Joc de cuvinte: *crup* (anghină difterică) şi *Krupp,* uzinele de armament.

[49] Cafenea bucureşteană.

[50] Nimic, zero, la jocurile de noroc.

cuprins

NUVELE, SCHIŢE, POVESTIRI, ANECDOTE

Caseta tehnică

CRONICA SENTIMENTALĂ

DEPEŞI TELEGRAFICE

CRONICA

UNA-ALTA

FELURIMI

PROFESIE DE CREDINŢĂ

GOGOŞI

RESBELUL

PROSPĂTURĂ

ÎN STILUL ŞI CU SINTAXA "MONITORULUI OFICIAL”

CĂTRE CITITORI

SITUAŢIUNEA EUROPEI

[RESPECTUL DATORIT AUTORITĂŢII]

MULŢUMIRE PUBLICĂ

IMPORTANTISIM

[CURĂ LA APELE DE LA VĂCĂREŞTI]

[CETĂŢEANUL GHIŢĂ CALUP]

ECLIPSE

DIVERSE

RESBELUL 1877

[FORMULAR DE PROCESE-VERBALE POLIŢIENEŞTI]

AFORISME

LA LUMINAŢIE

SPIRITISM ŞI TELEPATIE

ISTORIC

CĂTRE SPIRITISTII ROMÂNI

MOFTUL

O NECUVIINȚĂ

CULMEA NENOROCULUI

MEDIUL SPIRITIST

O LAMURIRE

POLEMICĂ ÎN PERSPECTIVĂ

UN TENOR SCĂPĂTAT

O REPLICĂ

CUGETĂRI

LA TRIBUNAL

CHESTIUNI MILITARE

O PILDĂ

TRECUTUL ŞI PREZENTUL

DIN ALBUMUL UNEI PIANISTE

INSTANTANEE

O RĂUTATE

SFATURI

METEOROLOGIE

EPIDEMIE

REFLECȚII

„MOFTUL” ÎN FAȚA OPINIEI PUBLICE

ELOCUENȚA

POETUL ŞI „MOFTUL”

CACOFONIE

MOFTURI

MAGNUM MOPHTOLOGICUM

OLGA ŞI SPIRIDUŞ

Table of Contents

NUVELE, SCHIŢE, POVESTIRI, ANECDOTE	2
Caseta tehnică	4
CRONICA SENTIMENTALĂ	6
DEPEŞI TELEGRAFICE	9
CRONICA	11
UNA-ALTA	16
FELURIMI	18
PROFESIE DE CREDINŢĂ	20
GOGOŞI	22
RESBELUL	30
PROSPĂTURĂ	32
ÎN STILUL ŞI CU SINTAXA "MONITORULUI OFICIAL”	34
CĂTRE CITITORI	35
SITUAŢIUNEA EUROPEI	36
[RESPECTUL DATORIT AUTORITĂŢII]	39
MULŢUMIRE PUBLICĂ	41
IMPORTANTISIM	42
[CURĂ LA APELE DE LA VĂCĂREŞTI]	43
[CETĂŢEANUL GHIŢĂ CALUP]	44
ECLIPSE	46
DIVERSE	47
RESBELUL 1877	48
[FORMULAR DE PROCESE-VERBALE POLIŢIENEŞTI]	50
AFORISME	52
LA LUMINAŢIE	53

SPIRITISM ŞI TELEPATIE 54
ISTORIC 57
CĂTRE SPIRITISTII ROMÂNI 59
MOFTUL 60
O NECUVIINŢĂ 64
CULMEA NENOROCULUI 66
MEDIUL SPIRITIST 67
O LAMURIRE 69
POLEMICĂ ÎN PERSPECTIVĂ 70
UN TENOR SCĂPĂTAT 71
O REPLICĂ 74
CUGETĂRI 75
LA TRIBUNAL 76
CHESTIUNI MILITARE 77
O PILDĂ 78
TRECUTUL ŞI PREZENTUL 79
DIN ALBUMUL UNEI PIANISTE 80
INSTANTANEE 81
O RĂUTATE 82
SFATURI 83
METEOROLOGIE 84
EPIDEMIE 86
REFLECŢII 88
„MOFTUL” ÎN FAŢA OPINIEI PUBLICE 89
ELOCUENŢA 93
POETUL ŞI „MOFTUL” 94
CACOFONIE 97
MOFTURI 99
MAGNUM MOPHTOLOGICUM 101
OLGA ŞI SPIRIDUŞ 104